

Klasa: 600-01/10-01/01
Urbroj: 5030104-10-2

Zagreb, 24. lipnja 2010.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Izvješće o provedbi Državnoga pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja, u razdoblju od 10. lipnja 2008. do 31. prosinca 2009. godine

Na temelju članka 48. stavka 4. Državnoga pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja (Narodne novine, broj 63/2008), Vlada Republike Hrvatske podnosi Izvješće o provedbi Državnoga pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja, u razdoblju od 10. lipnja 2008. do 31. prosinca 2009. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Radovana Fuchsa, ministra znanosti, obrazovanja i športa, Želimira Janjića, prof. dr. sc. Dijanu Vican i Stipu Mamića, državne tajnike u Ministarstvu znanosti, obrazovanja športa, te Vesnu Hrvoj Šic i Jasenku Đenović, ravnateljice u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa.

PREDSJEDNICA

Jadranka Kosor, dipl. iur.

**IZVJEŠĆE O PROVEDBI DRŽAVNOGA PEDAGOŠKOG STANDARDA
OSNOVNOŠKOLSKOG SUSTAVA ODGOJA I OBRAZOVANJA,
U RAZDOBLJU OD 10. LIPNJA 2008. DO 31. PROSINCA 2009. GODINE**

Zagreb, lipanj 2010.

IZVJEŠĆE O PROVEDBI DRŽAVNOGA PEDAGOŠKOG STANDARDA OSNOVNOŠKOLSKOG SUSTAVA ODGOJA I OBRAZOVANJA, U RAZDOBLJU OD 10. LIPNJA 2008. DO 31. PROSINCA 2009. GODINE

UVOD

Državni pedagoški standard osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja (Narodne novine, broj 63/08), na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, donio je Hrvatski sabor 16. svibnja 2008. godine, a stupio je na snagu 10. lipnja 2008. godine.¹

Državnim pedagoškim standardom osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja (u daljnjem tekstu: Standard) utvrđeni su optimalni prostorni, kadrovski, zdravstveni, tehnički, informatički i drugi normativi koji služe kao putokaz za osiguravanje ujednačenih uvjeta rada u odgojno-obrazovnim ustanovama.

Svrha je Standarda, na temelju propisanih kriterija, unaprijediti ukupnu djelatnost na jedinstvenim osnovama uz ravnomjerne uvjete rada odgojno-obrazovnih ustanova. Jednaki uvjeti rada pretpostavka su za osiguravanje bolje kvalitete odgoja i obrazovanja.

Provedbe pojedinih odredbi ovog standarda propisuju se u skladu s predviđenim koeficijentom izvodljivosti, te stupaju na snagu naknadno i to: odredbe članaka 20. i 29 stupaju na snagu 1. siječnja 2011., odredba članka 11. stavka 7. i članka 14. stavka 2. i 3. stupaju na snagu 1. siječnja 2013., odredbe članka 6. stavka 4. stupa na snagu 1. siječnja 2018., te odredbe članka 3. stavka 2., članka 6. stavka 3. i članka 21. do 26. stupaju na snagu 1. siječnja 2023.

Standardom su utvrđeni optimalni prostorni, kadrovski, zdravstveni, tehnički, informatički i drugi normativi potrebni za osiguravanje ujednačenih uvjeta rada u odgojno-obrazovnim ustanovama. Svrha Standarda je na temelju propisanih kriterija unaprijediti ukupnu djelatnost na jedinstvenim osnovama uz ravnomjerne uvjete rada odgojno-obrazovnih ustanova. Primjena odredbi ovog standarda utječe na osiguravanje više kvalitete odgoja i obrazovanja.

Prema odredbama članka 48. Standarda, a u skladu s predviđenim koeficijentom izvodljivosti, kojim su propisani rokovi u kojima će se pojedini standardi postići, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) Vladi Republike Hrvatske podnosi godišnje izvješće o provedbi odredbi Standarda, a Vlada Republike Hrvatske godišnje izvješće podnosi Hrvatskome saboru. Provedba mjera financirana je iz sredstava državnog proračuna, proračuna osnivača osnovnoškolskih ustanova, kao i iz decentraliziranih sredstava.

U skladu s odredbom članka 48. Standarda, Ministarstvo je od osnivača osnovnoškolskih ustanova zatražilo godišnje izvješće o provođenju navedenoga. Na temelju zaprimljenih podataka, Ministarstvo je izradilo izvješće o provedbi ovoga Standarda odnosno prikupilo je podatke o ostvarenosti pojedinih mjera radi poboljšanja kvalitete rada u osnovnim školama i podizanja školskog standarda.

Prilikom izrade ovog izvješća korišteni su i podaci iz zajedničkog upisnika školskih ustanova u elektroničkom obliku (u daljnjem tekstu: e-Matica) Ministarstva koji sadrži:

- upisnik ustanova
- evidenciju odgojno-obrazovnog rada u ustanovama za svaku školsku godinu
- upisnik učenika u ustanovama.

---

¹ *Državni pedagoški standard osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja* donesen je 16. svibnja 2008. godine te objavljen u Narodnim novinama broj 63. od 2. lipnja 2008. godine, a na snagu stupio osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama, 10. lipnja 2008. godine.

**PROVEDBA DRŽAVNOGA PEDAGOŠKOG STANDARDA OSNOVNOŠKOLSKOG
SUSTAVA ODGOJA I OBRAZOVANJA, U RAZDOBLJU OD 10. LIPNJA 2008.
DO 31. PROSINCA 2009. GODINE**

1. MJERILA ZA USTROJ MREŽA ŠKOLA NA PODRUČJIMA ŽUPANIJA

Mreža osnovnih škola, članak 3. (K_i = 0)

Člankom 3. Standarda propisana su mjerila za mrežu škola. Ta su mjerila stupila na snagu odmah po donošenju Standarda i normativa te su označeni koeficijentom izvodljivosti '0'.

Rokovi za izradu prijedloga mreže propisani su u članku 161. i 162. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi.²

U Republici Hrvatskoj osnivači osnovnih škola su županije i Grad Zagreb, gradovi te pravne i fizičke osobe. Vlada Republike Hrvatske osnivač je Prosvjetno-kulturnog centra Mađara u Republici Hrvatskoj i osnovne škole koja pri njemu djeluje. Na temelju prijedloga osnivača Ministarstvo izrađuje prijedlog mreže škola za područje Republike Hrvatske, a mrežu školskih ustanova donosi Vlada Republike Hrvatske. Osnivači školskih ustanova dužni su Ministarstvu predložiti mrežu za svoje područje, a do listopada 2009. godine Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa je zaprimilo 12 prijedloga mreže škola sljedećih županija: Koprivničko-križevačke, Splitsko-dalmatinske, Brodsko-posavske, Požeško-slavonske, Virovitičko-podravске i gradova: Čakovec, Zaprešić, Sisak, Crikvenica, Slavonski Brod, Velika Gorica, te općine Kršan.

Osnivači mrežom trebaju planirati potrebe učenika u redovitim osnovnim školama te za učenike s posebnim potrebama (s teškoćama i za darovite ili talentirane).

U *tablici 1.* prikazani su podaci o osnovnoškolskim ustanova prema osnivačima i programima. Broj škola s redovitim programima, kao i ukupan broj škola po programima u županijama, u skladu je s demografskim karakteristikama Republike Hrvatske te je najviše osnovnih škola u Gradu Zagrebu, Splitsko-dalmatinskoj županiji, Osječko-baranjskoj i Primorsko-goranskoj županiji.

Tablica 1. Broj osnovnoškolskih ustanova po programima u školskoj godini 2008./2009.

Br.	Program	Broj ustanova
1.	*Redoviti	849
2.	Redoviti po alternativnim metodama Montessori pedagogije	1
3.	Alternativni (Waldorfska pedagogija)	2
4.	**Međunarodni program IB MYP	(1)
5.	Posebni	19
6.	Umjetnički	86
UKUPNO		957

* Po redovitom programu ostvaruje se obrazovanje odraslih (Birotehnika, Zagreb), koje nije sastavni dio izvješća te u tablici kao ni u ostatku izvješća nisu iskazani podaci o navedenom programu.

** U OŠ Matije Gupca u Zagrebu, uz redoviti, provodi se i Međunarodni program IB MYP te navedena škola nije dva puta zbrajana u ukupnom zbroju.

² Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi donesen je 15. srpnja 2008. godine, proglašen je 18. srpnja 2008. godine te objavljen u Narodnim novinama broj 87 od 25. srpnja 2008. godine. Zakon je stupio na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama, 2. kolovoza 2008. godine.

2. MJERILA ZA USTROJ OSNOVNE ŠKOLE KAO JAVNE USTANOVE, ZA USTROJ PODRUČNE ŠKOLE I ZA USTROJ NASTAVE U DISLOCIRANOME OBJEKTU OSNOVNE ŠKOLE

Mjerila za ustroj škole, članak 4. (K_i = 0)

U skladu s propisanim mjerilima osnovne škole mogu biti redovite, posebne, umjetničke (plesne i baletne) te škole na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

U školskoj godini 2008./2009. u sustavu Ministarstva osnovnoškolski su se programi ostvarivali u 957 osnovnoškolskih ustanova. U *tablici 1.* prikazan je broj osnovnoškolskih ustanova po programima.

Uz 19 posebnih odgojno-obrazovnih ustanova u sustavu Ministarstva, koje rade prema posebnim nastavnim planovima i programima i ustrojavaju se za obvezno osnovno školovanje djece s teškoćama, nastava se ostvaruje i u 25 posebnih ustanova u sustavu Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, od čega je 11 domova odgoja i obrazovanja za djecu s poremećajima u ponašanju te 14 za djecu bez roditeljske skrbi.

U *tablici 2.* prikazani su podaci o osnovnoškolskim ustanova po osnivačima u školskoj godini 2008./2009. Gradovi i županije bili su osnivači 860 osnovnoškolskih ustanova u kojima se nastava ostvarivala po redovitom ili posebnom programu za učenike s posebnim potrebama, dok su osnivači 11 privatnih osnovnih škola bile fizičke i pravne osobe. U dvije privatne škole odgoj i obrazovanje provodi se po alternativnom programu Waldorfske pedagogije, a u jednoj po metodama Montessori pedagogije. Osnivač jedne osnovne škole je Vlada Republike Hrvatske.

U školskoj godini 2008./2009. nastava se ostvarivala u 871 redovitoj i posebnoj osnovnoškolskoj ustanovi.

U skladu s člankom 5. Standarda nastava se organizira u matičnim i područnim školama/odjelima (1.262). Najviše je područnih škola/odjela u Splitsko-dalmatinskoj (122) i Osječko-baranjskoj županiji (107), a najmanje u Gradu Zagrebu. Uz redovite škole, odgojno-obrazovni rad ostvarivao se i u 86 umjetničkih škola.

U skladu s odredbom članka 4. Standarda, posebni programi se provode i u redovitim osnovnim školama kao dio odgojno-obrazovne djelatnosti. Osnovna škola uz suglasnost Ministarstva može ustrojiti razredne odjele za učenike s posebnim potrebama (teškoćama).

Uz redovite škole djeluje i 86 umjetničkih škola. Županije i gradovi osnivači su 81 umjetničke škole, od čega je Grad Zagreb osnivač 11 (12,8%) umjetničkih škola. Pet je privatnih umjetničkih škola.

Tablica 2. Osnovnoškolske ustanove u sustavu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa u školskoj godini 2008./2009.

Program		Redovite škole				Posebne ustanove		Umjetničke škole			UKUPNO		
Osnivači		Županija		Grad/ovi		Privatne	Županija	Grad/ovi	Županija	Grad/ovi	Privatne	Matična	Područna
Škola		Matična	Područna	Matična	Područna								
1.	Zagrebačka	29	47	17	34				2	3		51	81
2.	Krapinsko-zagorska	29	51	2	5		1		2	1	1	36	56
3.	Sisačko-moslavačka	21	30	14	27				2	1		38	57
4.	Karlovačka	18	46	10	10		1		1			30	56
5.	Varaždinska	33	30	7			1		4			45	30
6.	Koprivničko-križevačka	18	47	5	20			2		2		27	67
7.	Bjelovarsko-bilogorska	21	69	5	11			1	3			29	80
8.	Primorsko-goranska	29	58	26	12	2		1	6	1	3	68	70
9.	Ličko-senjska	12	32	3	8				1	1		17	40
10.	Virovitičko-podravska	14	54	2	7			1	1	1		19	61
11.	Požeško-slavonska	11	46	3	2				2			16	48
12.	Brodsko-posavska	23	69	9	14			1	1	1		35	83
13.	Zadarska	27	57	8	17	1		1	2		1	40	74
14.	Osječko-baranjska	49	105	19	2			1	5	1		76	107
	Vlada RH	1											
15.	Šibensko-kninska	13	19	8	13	1			2			24	32
16.	Vukovarsko-srijemska	46	39	7			1		2	1		57	39
17.	Splitsko-dalmatinska	63	117	29	5	1			4	1	1	99	122
18.	Istarska	25	26	20	35	1		2	2	5		55	61
19.	Dubrovačko-neretvanska	25	36	6	6				6			37	42
20.	Međimurska	25	27	5	2			1	1			31	29
21.	Grad Zagreb	106	27			5	4		11		1	127	27
UKUPNO RH		638	1.032	205	230	11	8	11	60	19	7	957	1.262

Napomena: Za područne škole/odjele uračunani su i područni odjeli u zdravstvenim ustanovama.

Izvor: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, eMatica, (lipanj 2009.)

3. MJERILA ZA BROJ RAZREDNIH ODJELA U OSNOVNOJ ŠKOLI KAO SAMOSTALNOJ USTANOVU

Optimalna veličina školske ustanove, članak 6. ($K_i = 0$)

U skladu sa Standardom osnovna škola ima najmanje osam razrednih odjela, odnosno najmanje po jedan razredni odjel od I. do VIII. razreda, što osigurava cjelovitost osmogodišnjega obveznog školovanja, a iznimno, zbog posebnih okolnosti, škola s otežanim uvjetima rada i posebna odgojno-obrazovna ustanova može imati manji broj razreda, odnosno može ustrojiti kombinirane razredne odjele.

Osnovne škole u Republici Hrvatskoj razlikuju se po veličini i broju razrednih odjela. U školskoj godini 2008./2009., najmanja škola imala je 19 učenika (Ante Anđelinovića, Sućuraj na otoku Hvaru u Splitsko-dalmatinskoj županiji), a najviše 1.598 učenika (Osnovna škola Dugo Selo u Zagrebačkoj županiji). U *tablici 3.* prikazane su osnovne škole po broju učenika (posebno su označene privatne i posebne škole). Prosječan broj učenika u osnovnoj školi je 442 učenika. Od ukupno 871 osnovne škole, 73 (8,38%) osnovne škole imale su manje od 100 učenika. Više od 900 učenika bilo je u 58 (6,43%) osnovnih škola. Manje od 100 učenika imaju 73 (8,38%) osnovne škole, a više od 900 učenika ima 56 (6,43%) osnovnih škola. Slijedom navedenoga, najveći je udio škola s manje od 100 učenika u Ličko-senjskoj županiji (26,67%) u kojoj od 15 osnovnih škola 4 imaju manje od 100 učenika. Najveći udio škola s više od 901 učenikom je u Gradu Zagrebu.

Tablica 3. Veličina redovitih i posebnih osnovnoškolskih ustanova po broju učenika

Br.	Županija	Školske ustanove po broju učenika						Ukupno škola	Prosječan broj učenika u školama županije
		do 100	100 do 300	301 do 500	501 do 700	701 do 900	> od 901		
1.	Zagrebačka	0	11	9	11	5	10	46	608
2.	Krapinsko-zagorska	1	12	12	6	1	0	32	359
3.	Sisačko-moslavačka	0	14	8	8	3	2	35	430
4.	Karlovačka	3	13	7	4	2		29	335
5.	Varaždinska	1	17	14	5	2	2	41	383
6.	Koprivničko-križevačka	2	11	4	2	4	2	25	420
7.	Bjelovarsko-bilogorska	2	12	3	1	6	2	26	421
8.	Primorsko-goranska	8	19	19	9	2	1	58	346
9.	Ličko-senjska	4	6	2	1	1	1	15	285
10.	Virovitičko-podravska	0	5	6	1	2	3	17	487
11.	Požeško-slavonska	0	2	6	1	3	2	14	578
12.	Brodsko-posavska	1	8	11	7	5	1	33	496
13.	Zadarska	4	12	11	3	2	5	37	418
14.	Osječko-baranjska	2	26	21	11	9	1	70	391
15.	Šibensko-kninska	2	10	1	4	3	2	22	427
16.	Vukovarsko-srijemska	6	19	19	7	3	0	54	333
17.	Splitsko-dalmatinska	13	24	15	18	15	8	93	443
18.	Istarska	10	18	10	7	1	2	48	316
19.	Dubrovačko-neretvanska	9	8	6	3	2	3	31	346
20.	Međimurska	0	15	10	5	1	0	31	339
21.	Grad Zagreb	5	9	36	34	21	9	114	545
UKUPNO RH		73	271	230	148	93	56	871	442
UKUPNO HR (%)		8,38	31,11	26,41	16,99	10,68	6,43	100	

Rad u smjenama, članak 6. ($K_i = 0$)

U školskoj godini 2008./2009. u jednoj smjeni radilo je 328 od 871 osnovne škole. U tablici 4. prikazan je rad škola u smjenama.

U 14 (66,7%) županija niti jedna škola ne radi u tri smjene. Najviše je škola u jednoj smjeni u Primorsko-goranskoj županiji (40,69%). Iako osnivači zajedno s Ministarstvom nastoje osigurati prostorne uvjete za prijelaz rada osnovnih škola s dvosmjenskog i trosmjenskog rada na jednosmjenski odnosno dvosmjenski rad, i dalje je najviše škola koje rade u tri smjene u Splitsko-dalmatinskoj županiji (14,15%) i Gradu Zagrebu (17,14,9%).

Tablica 4. Rad osnovnih škola po smjenama (broj škola i postotak) u županijama u školskoj godini 2008./2009.

Br.	ŽUPANIJA	Broj škola - SMJENE				SMJENE (%)		
		1.	2.	3.	UKUPNO	1.	2.	3.
1.	Zagrebačka	6	39	1	46	13,04	84,78	2,17
2.	Krapinsko-zagorska	12	20		32	37,50	62,50	
3.	Sisačko-moslavačka	12	23		35	34,29	65,71	
4.	Karlovačka	15	14		29	51,72	48,28	
5.	Varaždinska	28	13		41	68,29	31,71	
6.	Koprivničko-križevačka	7	18		25	28,00	72,00	
7.	Bjelovarsko-bilogorska	7	19		26	26,92	73,08	
8.	Primorsko-goranska	40	18		58	68,97	31,03	
9.	Ličko-senjska	7	8		15	46,67	53,33	
10.	Virovitičko-podravska	6	11		17	35,29	64,71	
11.	Požeško-slavonska	3	11		14	21,43	78,57	
12.	Brodsko-posavska	6	26	1	33	18,18	78,79	3,03
13.	Zadarska	19	16	2	37	51,35	43,24	5,41
14.	Osječko-baranjska	18	49	3	70	25,71	70,00	4,29
15.	Šibensko-kninska	12	10		22	54,55	45,45	
16.	Vukovarsko-srijemska	13	41		54	24,07	75,93	
17.	Splitsko-dalmatinska	31	48	14	93	33,33	51,61	15,05
18.	Istarska	37	10	1	48	77,08	20,83	2,08
19.	Dubrovačko-neretvanska	15	16		31	48,39	51,61	
20.	Međimurska	6	25		31	19,35	80,65	
21.	Grad Zagreb	29	68	17	114	25,44	59,65	14,91
	UKUPNO	329	503	39	871	37,77	57,75	4,48

Izvor: Uredi državne uprave, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba i škole (ožujak, 2009.).

4. MJERILA ZA BROJ UČENIKA U RAZREDNOME ODJELU I ODGOJNO-OBRAZOVNOJ SKUPINI

Organizacija nastave, članak 7. ($K_i = 0$)

Nastava se izvodi, ovisno o nastavnom predmetu, u redovitom, posebnom i kombiniranom razrednom odjelu, ili u odgojno-obrazovnim skupinama. U školskoj godini 2008./2009., prema podacima ureda državne uprave u županijama i Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba, u Republici Hrvatskoj nastava se održavala u 19.666 razrednih odjela i odgojno-obrazovnih skupina.

Najviše je bilo razrednih odjela i odgojno-obrazovnih skupina u osnovnoškolskim ustanovama Grada Zagreba (2.930) i Splitsko-dalmatinske županije (2.260). Najmanje je razrednih odjela i odgojno-obrazovnih skupina u Ličko-senjskoj županiji (277).

U *tablici 5.* prikazani su podaci o broju čistih i kombiniranim razrednih odjela u osnovnim školama Republike Hrvatske.

Najviše je kombiniranih razrednih odjela u Osječko-baranjskoj županiji (170). Kombinirani razredni odjeli formirani su zbog malog broja učenika. Većinom ih pohađaju učenici od I. do IV. razreda područne osnovne škole koji nakon toga nastavljaju obrazovanje u matičnoj školi.

Tablica 5. Broj učenika u matičnim i područnim školama te čistim i kombiniranim razrednim odjelima osnovnih škola u školskoj godini 2008./2009.

	ŽUPANIJA	Učenici i škole				Razredni odjeli i broj učenika												
						Čisti razredni odjeli					Kombinirani razredni odjeli					Ukupno		
		Matične		Područne		Učenici		Razredni odjeli		Prosječan broj učenika u RO	Učenici		Razredni odjeli		Prosječan broj učenika u RO	Broj učenika	Broj razrednih odjela	Prosječan broj učenika u RO
		Broj učenika	%	Broj učenika	%	Broj	%	Broj	%		Broj	%	Broj	%				
1.	Zagrebačka	24.362	87,02	3.635	12,98	27.069	96,69	1.264	92,74	21,42	928	3,31	99	7,26	9,37	27.997	1.363	20,54
2.	Krapinsko-zagorska	9.987	86,85	1.512	13,15	10.613	92,29	566	89,13	18,75	886	7,71	69	10,87	12,84	11.499	635	18,11
3.	Sisačko-moslavačka	13.403	89,13	1.634	10,87	14.468	96,22	717	93,85	20,18	569	3,78	47	6,15	12,11	15.037	764	19,68
4.	Karlovačka	8.673	89,16	1.055	10,84	9.183	94,40	468	83,72	19,62	545	5,60	91	16,28	5,99	9.728	559	17,40
5.	Varaždinska	14.584	92,98	1.101	7,02	15.371	98,00	796	96,48	19,31	314	2,00	29	3,52	10,83	15.685	825	19,01
6.	Koprivničko-križevačka	8.816	83,90	1.692	16,10	9.733	92,62	460	84,10	21,16	775	7,38	87	15,90	8,91	10.508	547	19,21
7.	Bjelovarsko-bilogorska	8.723	79,65	2.228	20,35	10.158	92,76	518	86,62	19,61	793	7,24	80	13,38	9,91	10.951	598	18,31
8.	Primorsko-goranska	17.872	89,02	2.205	10,98	19.464	96,95	1.062	93,57	18,33	613	3,05	73	6,43	8,4	20.077	1.135	17,69
9.	Ličko-senjska	3.635	85,13	635	14,87	3.837	89,86	216	77,98	17,76	433	10,14	61	22,02	7,1	4.270	277	15,42
10.	Virovitičko-podravska	7.188	86,83	1.090	13,17	7.524	90,89	406	82,02	18,53	754	9,11	89	17,98	8,47	8.278	495	16,72
11.	Požeško-slavonska	6.936	85,68	1.159	14,32	7.546	93,22	345	84,77	21,87	549	6,78	62	15,23	8,85	8.095	407	19,89
12.	Brodsko-posavska	13.366	81,70	2.993	18,30	15.297	93,51	703	88,54	21,76	1.062	6,49	91	11,46	11,67	16.359	794	20,60
13.	Zadarska	13.605	87,96	1.863	12,04	14.588	94,31	669	87,45	21,81	880	5,69	96	12,55	9,17	15.468	765	20,22
14.	Osječko-baranjska	24.788	90,58	2.579	9,42	25.604	93,56	1.292	88,37	19,82	1.763	6,44	170	11,63	10,37	27.367	1.462	18,72
15.	Šibensko-kninska	8.953	95,29	443	4,71	9.079	96,63	392	91,38	23,16	317	3,37	37	8,62	8,57	9.396	477	19,70
16.	Vukovarsko-srijemska	17.238	95,76	764	4,24	17.412	96,72	900	92,78	19,35	590	3,28	70	7,22	8,43	18.002	970	18,56
17.	Splitsko-dalmatinska	38.123	92,46	3.109	7,54	40.068	97,18	2.108	93,27	19,01	1.164	2,82	152	6,73	7,66	41.232	2.260	18,24
18.	Istarska	13.024	85,82	2.152	14,18	14.525	95,71	827	90,58	17,56	651	4,29	86	9,42	7,57	15.176	913	16,62
19.	Dubrovačko-neretvanska	9.830	91,77	881	8,23	9.931	92,72	818	92,95	12,14	780	7,28	62	7,05	12,58	10.711	880	12,17
20.	Međimurska	9.668	92,01	839	7,99	10.113	96,25	573	94,55	17,65	394	3,75	33	5,45	11,94	10.507	606	17,34
21.	Grad Zagreb	60.636	97,68	1.443	2,32	61.830	99,60	2.908	99,25	21,26	249	0,40	22	0,75	11,32	62.079	2.930	20,82
UKUPNO RH		333.411	90,50	35.011	9,50	353.413	95,93	18.008	91,57	19,63	15.009	4,07	1.606	8,17	9,35	368.422	19.666	19,09

Izvor: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, eMatica (lipanj, 2009. godine).

U tablici 6. prikazani su podaci o odgoju i obrazovanju djece s posebnim potrebama (s teškoćama). U školskoj godini 2008./2009. posebni su se programi za djecu s posebnim potrebama ostvarivali u 91 osnovnoj školi, u 199 razrednih odjela, tj. u školama u kojima za to postoji potreba. Najviše je posebnih razrednih odjela u Gradu Zagrebu (33), Osječko-baranjskoj (26), Sisačko-moslavačkoj (21) i Splitsko-dalmatinskoj županiji (21), dok u Bjelovarsko-bilogorskoj i Međimurskoj županiji nema ni jednoga posebnoga razrednog odjela u redovitim školama.

Tablica 6. Organizacija rada za učenike s posebnim potrebama i učenike koji su na liječenju u zdravstvenim ustanovama

Br.	Županija	Posebne škole			Posebni program u redovitim školama			U zdravstvenim ustanovama		
		Broj škola	Broj učenika	Broj skupina	Broj škola	Broj učenika	Broj skupina	Usta-nova	Broj učenika	Broj skupina
1.	Zagrebačka				8	87	14			
2.	Krapinsko-zagorska	1	5	7	4	25	4			
3.	Sisačko-moslavačka				6	109	21			
4.	Karlovačka	1	86	15	3	30	5			
5.	Varaždinska	1	173	27	3	31	3	2	22	2
6.	Koprivničko-križevačka	2	157	22	2	39	6			
7.	Bjelovarsko-bilogorska	1	81	12						0
8.	Primorsko-goranska	1	157	34	4	33	6	2	186	24
9.	Ličko-senjska				1	3	1			
10.	Virovitičko-podravska	1	105	15	1	21	3			
11.	Požeško-slavonska				1	45	8			
12.	Brodsko-posavska	1	97	18	1	22	4			
13.	Zadarska	1	123	15	2	7	3			
14.	Osječko-baranjska	1	207	33	8	138	26			
15.	Šibensko-kninska				4	29	4			
16.	Vukovarsko-srijemska	1	56	8	2	73	10			
17.	Splitsko-dalmatinska				19	105	21	1	26	3
18.	Istarska	2	70	15	4	30	7			
19.	Dubrovačko-neretvanska				9	62	20	1		
20.	Međimurska	1	185	76						
21.	Grad Zagreb	4	688	126	9	216	33	6	447	40
UKUPNO RH		19	2.190	423	91	1.105	199	12	681	69
Prosječan broj učenika u odgojno-obrazovnoj skupini/odjelu		5,18			5,55			9,9		

Organizacija nastave izvan prostora škole, članak 7. ($K_i = 0$)

Odredbom članka 7. Standarda propisano je da se nastava izvodi, ovisno o nastavnom predmetu, u redovitom, posebnom i kombiniranom razrednom odjelu ili u odgojno-obrazovnim skupinama. Nastava se izvodi u školskom prostoru i izvan prostora škole. Za nastavu izvan prostora škole potreban je jedan pratitelj iz redova učitelja ili stručnih suradnika škole za skupinu do najviše 14 učenika. Za učenike s teškoćama za izvođenje nastave izvan prostora škole potrebno je osigurati pratitelja za:

- a. 1 učenika s oštećenjem vida, sluha, s motoričkim oštećenjima, s autizmom ili značajno sniženim intelektualnim sposobnostima ili organski uvjetovanim poremećajima u ponašanju,
- b. do 5 učenika sniženih intelektualnih sposobnosti,

- c. do 5 učenika s poremećajima u ponašanju koji su smješteni u odgojne domove.

Prema zaprimljenim izvješćima osnivača osnovnoškolskih školskih ustanova u školama se za nastavu izvan prostora škole osiguravaju pratitelji iz redova učitelja i stručnih suradnika (1 pratitelj za 14 učenika) te propisani broj pratitelja za učenike s teškoćama. U izvješćima, kao i prema podacima škola, zbog ograničenih materijalnih sredstava koja osiguravaju osnivači škole iz decentraliziranih sredstava, teško je osigurati potrebna sredstva za škole s većim brojem razrednih odjela i učenika, a problemi nastaju i zbog organizacije nastave u toj školi, ako veći broj učitelja sudjeluje u nastavi izvan prostora škole. U tablici 7. vidljivo je da manje škola osigurava pratnju za učenike s posebnim potrebama. Grad Zagreb nije dostavio pojedinačna izvješća za škole, ali je u pisanom dijelu izvješća istaknuta pritužba škola vezano uz osiguravanje odgovarajućeg broja pratitelja zbog organizacije zamjena učitelja koji sudjeluju u izvanučioničnoj nastavi te zbog povećanja troškova koji se isplaćuju učiteljima i/ili stručnim suradnicima (dnevnice).

Tablica 7. Broj pratitelja na nastavi izvan škole za učenike po redovitom programu i za učenike s posebnim potrebama

Br.	ŽUPANIJA	Ukupan broj škola	Osigurani pratitelj izvan škole			
			na 14 učenika 1		za učenike s posebnim potrebama	
			Broj škola s osiguranim pratiteljem	%	Broj škola s osiguranim pratiteljem	%
1.	Zagrebačka	46	40	85,11	37	78
2.	Krapinsko-zagorska	32	30	93,75	26	81,25
3.	Sisačko-moslavačka	35	13	37,14	8	22,86
4.	Karlovačka	29	24	82,76	21	72,41
5.	Varaždinska	41	40	97,56	41	100
6.	Koprivničko-križevačka	27	12	44,44	14	51,85
7.	Bjelovarsko-bilogorska	26	24	92,31	24	92,31
8.	Primorsko-goranska	58	52	89,66	48	82,76
9.	Ličko-senjska	15	12	80,00	4	26,67
10.	Virovitičko-podravska	17	16	94,12	16	94,12
11.	Požeško-slavonska	14	14	100	12	85,71
12.	Brodsko-posavska	33	33	100	32	96,97
13.	Zadarska	37	25	67,57	22	59,46
14.	Osječko-baranjska	70	70	100	70	100
15.	Šibensko-kninska	22	12	54,55	10	45,45
16.	Vukovarsko-srijemska	41	10	24,39	9	21,95
17.	Splitsko-dalmatinska	93	69	74,19	47	50,54
18.	Istarska	31	25	80,65	23	74,19
19.	Dubrovačko-neretvanska	48	46	95,83	44	91,67
20.	Međimurska	31	24	77,41	24	77,42
21.	Grad Zagreb					
UKUPNO		745	587	78,55	526	85,64

Napomena: U tablici nisu iskazani statističkih pokazatelji za Grad Zagreb jer je izvješće za navedenu mjeru dostavljeno opisno.

Izvor: Osnivači školskih ustanova

Razredni odjel, članak 8. ($K_i = 0$)

Sukladno odredbi članka 8. Standarda, optimalan broj učenika u razrednom odjelu je 20, a najmanji 14, najviši 28 učenika. Razredni odjel ustrojava se od učenika istog razreda, a kombinirani razredni odjel od učenika dvaju ili iznimno više razreda, za provedbu redovite nastave po redovitome ili posebnom nastavnom planu i programu. Broj učenika u razrednom odjelu u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina može se ustrojiti i s manjim brojem učenika. U razredni odjel mogu biti

uključena najviše tri učenika s teškoćama, a razred ima ukupno najviše 20 učenika. Broj učenika u razrednom odjelu smanjuje se za dva učenika pri uključenju jednoga učenika s ostalim posebnim odgojno-obrazovnim potrebama.

Navedena se mjera provodi postupno te su u svim županijama razredni odjeli I. i II. razreda ustrojani s najviše 28 učenika, znači u skladu s odredbom Standarda.

Uz dopuštenje Ministarstva, u područnim školama, školama na području od posebne državne skrbi, otočnim te brdsko-planinskim područjima ustrojani su i razredni odjeli s manje od 14 učenika.

Prosječan broj učenika u razrednim odjelima ustrojenim pri redovitim školama te školama za djecu s posebnim potrebama u školskoj godini 2008./2009. bio je 18,51 učenika.

Prema zaprimljenim podacima najviše je učenika u razrednim odjelima u Gradu Zagrebu (20,82), a najmanje u Ličko-senjskoj županiji (15,10).

Razredni odjel s posebnim programom, članak 9. ($K_i = 0$)

U skladu s odredbom članka 9. Standarda, u razrednom odjelu s posebnim programom može biti najviše:

- 7 učenika s oštećenjem vida, sluha, glasovno-govorno-jezičnim teškoćama, motoričkim poremećajima ili organski uvjetovanim poremećajima u ponašanju te učenika s poremećajima u ponašanju koji su smješteni u odgojne domove,
- 9 učenika sniženih intelektualnih sposobnosti,
- 3-5 učenika s autizmom i značajno sniženim intelektualnim sposobnostima.

U razrednom odjelu s posebnim programom može biti najviše od 7 do 9, odnosno od 3 do 5 učenika s posebnim potrebama, ovisno o teškoći. Broj učenika je u svim županijama usklađen s propisanim standardima. Do sedam (7) učenika je u razrednim odjelima s učenicima s oštećenjem vida, sluha, glasovno-govorno-jezičnim teškoćama, motoričkim poremećajima ili organski uvjetovanim poremećajima u ponašanju te učenika s poremećajima u ponašanju koji su smješteni u odgojne domove. Do devet (9) učenika je u razrednim odjelima koji imaju snižene intelektualne sposobnosti, a tri (3) do pet (5) učenika sa sindromom autizma i učenika sa značajno sniženim intelektualnim sposobnostima.

Nastava za učenike u posebnim programima u posebnim razrednim odjelima ostvarivala se u 91 (10,41%) redovitoj osnovnoj školi, u 199 posebnih razrednih odjela za 1.105 učenika, odnosno 5,5% učenika u odgojno-obrazovnoj skupini/razrednom odjelu (*vidjeti tablicu 12.*). Nastava po posebnom programu ostvaruje se i u 19 posebnih ustanova za 2.190 učenika i 423 odgojno-obrazovne skupine. Prosječan broj učenika u odgojno-obrazovnim skupinama/razrednim odjelima je 5,18 učenika.

Kombinirani razredni odjeli, članak 10. ($K_i = 0$)

Sukladno odredbi članka 10. Standarda, kombinirani razredni odjel ustrojava se za učenike razredne nastave. Kombinirani razredni odjel od dva razreda ima najviše 16 učenika, kombinirani razredni odjel od tri razreda najviše 14 učenika, a od četiri razreda najviše 12 učenika. Iznimno se može ustrojiti kombinirani razredni odjel i za učenike predmetne nastave, u pravilu s najviše 10 učenika. Kombinirani razredni odjel od dva razreda u koji su uključeni učenici s teškoćama može se ustrojiti u pravilu s najviše 10 učenika s jednim učenikom s oštećenjem vida, oštećenjem sluha, motoričkim poremećajima ili s organski uvjetovanim poremećajem u ponašanju. Broj učenika u kombiniranom razrednom odjelu smanjuje se za četiri učenika za svakog učenika s teškoćama. U kombinirani razredni odjel od tri i četiri razreda ne mogu biti uključeni učenici s teškoćama. Kombinirani razredni odjeli ustrojani su za učenike razredne nastave u područnim školama

uglavnom zbog nedovoljnog broja djece. Najčešće je riječ o kombiniranom razrednom odjelu od dva razreda s najviše 16 učenika. U područnim školama u nekim dvorazrednim kombiniranim razrednim odjelima integriran je po jedan učenik s teškoćama.

Kombinirani razredni odjel od dva razreda u koji su uključeni učenici s teškoćama ustrojeni su s najviše 10 učenika, ako je u odjelu jedan učenik s oštećenjem vida, oštećenjem sluha, motoričkim poremećajima ili s organski uvjetovanim poremećajem u ponašanju. U svim su školama ispunjeni uvjeti prema propisanom koeficijentu, a prikazani su i podaci za kombinirane razredne odjele izu kojih je vidljivo da je prosječan broj učenika (8,17), odnosno da je manji od Standardom propisanog, što je posljedica usklađivanja s odredbom o broju učenika s posebnim potrebama koji su integrirani u kombinirani razredni odjel.

Broj učenika u odgojno-obrazovnoj skupini, članak 11. ($K_i=0$)

U svim školama odgojno-obrazovne skupine su ustrojene od učenika istog razreda i/ili dvaju i više razreda za provedbu izborne, dopunske i dodatne nastave, izvannastavnih aktivnosti ili drugih oblika neposrednoga odgojno-obrazovnog rada. U svim osnovnim školama ostvaruje se izborna nastava vjeronauka i stranog jezika, a u većini škola i informatika.

Izborna nastava vjeronauka ostvaruje se u svim osnovnim školama. U nastavu vjeronauka uključeno je 345.914 (93,6%) učenika, a najviše ih pohađa katolički vjeronauk - 334.222 (92%) od ukupnog broja učenika.

Svi učenici u Republici Hrvatskoj od prvog razreda uče jedan strani jezik. Najviše je učenika uključeno u nastavu engleskog (306.927) i njemačkog jezika (47.786).

U izbornoj nastavi stranih jezika, koji se uči kao izborni ili drugi jezik, uključeno je 119.431 učenika (51,5%) od IV. od VIII. razreda. Najviše učenika učilo je njemački jezik (66.503), talijanski (24.205), engleski (24.038) i francuski jezik (2.594), dok je druge strane jezike odabrao manji broj učenika (2.092).

U skladu s Nastavnim planom i programom za osnovnu školu, nastava informatike je izborni predmet od V. razreda osnovne škole. Ako u školi postoje uvjeti, informatika se kao izvannastavna aktivnost može provoditi i s učenicima mlađe dobi (od I. do IV. razreda).

U Republici Hrvatskoj je zaposleno 1.062 učitelja informatike. Od toga je 747 učitelja informatike na puno radno vrijeme i to u 596 osnovnih škola (80% škola u RH), a 315 učitelja uz informatiku poučava i drugi predmet i to u 236 (27%) osnovnih škola u Republici Hrvatskoj. Prema navedenim podacima, u tri posto (3%) osnovnih škola ne ostvaruje se izborna nastava informatike.

Prema podacima iz eMaticice u osnovnim školama je u školskoj godini 2008./2009. izbornom nastavom informatike bilo obuhvaćeno 124.407 (63,4%) učenika. Od toga je najveći udio učenika u Krapinsko-zagorskoj županiji (84,6%), a najmanji u Dubrovačko-neretvanskoj (48,2%).

U izvannastavnu aktivnost informatike uključeno je 2.675 učenika od I. do IV. razreda ili (1,6%).

U tri županije provodi se program klasičnih jezika (grčkog i latinskog). U Gradu Zagrebu u osam redovitih osnovnih škola i jednoj glazbenoj (791 učenik). U Gradu Splitu u dvije škole (35 učenika) uči se samo latinski, kao i u jednoj osnovnoj glazbenoj školi u Istarskoj županiji (3 učenika).

Dodatna i dopunska nastava organizira se prema potrebi. U I. i II. razredu broj učenika je u skladu sa standardima (u pravilu do 8 učenika), dok u ostalim razredima po nastavnim predmetima za koje se organizira ima i više od osam učenika, a broj se može mijenjati tijekom godine.

Produženi stručni postupak provodi se u skupini do najviše 10 učenika s istom vrstom i stupnjem teškoća ili do najviše pet (5) učenika s različitim vrstama i stupnjevima teškoća u školama u kojima za to postoji potreba. Provodi se u svim posebnim odgojno-obrazovnim ustanovama te u školama u

kojima za to postoji potreba, a na temelju odobrenja ureda državne uprave, odnosno Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba ili Ministarstva.

5. MJERILA ZA TRAJNO PROFESIONALNO USAVRŠAVANJE, NAPREDOVANJE RAVNATELJA, UČITELJA I STRUČNIH SURADNIKA TE MJERILA ZA OSPOSOBLJAVANJE I STRUČNO USAVRŠAVANJE OSTALIH RADNIKA

Trajno profesionalno usavršavanje ravnatelja, učitelja i stručnih suradnika, članak 18. (K_i = 0)

Stručno usavršavanje učitelja, stručnih suradnika i ravnatelja škole planiraju u godišnjem planu i programu rada škole. Učitelji, stručni suradnici i ravnatelji imaju obvezu trajnoga profesionalnog usavršavanja i redovito sudjeluju na različitim seminarima i stručnim skupovima od školske preko županijske do državne razine. Zbog ograničenih sredstava namijenjenih stručnom usavršavanju većina odgojno-obrazovnih radnika škole usavršava se na razini županije, u nekim županijama i školama (osobito s velikom brojem zaposlenih) naglašen je problem odlaska na stručne skupove na državnoj razini. Budući da su uočene i organizacijske teškoće stručnog usavršavanja u otočnim školama, Ministarstvo i Agencija za odgoj i obrazovanje planiraju tijekom školske godine 2009./2010. organizirati stručna usavršavanja na otocima. Prema izvješćima, u 851 (97,5%) osnovnoj školi stručno usavršavanje ostvaruje se prema godišnjem planu i programu škola, ostale škole su iskazale i problem vezan uz nedostatak financijskih sredstava za usavršavanje na regionalnoj i državnoj razini.

Učitelji su iskazali zadovoljstvo mogućnošću modularnog usavršavanja koje se organizira u gradovima. Tijekom školske godine 2008./2009. u navedenom načinu stručnog usavršavanja za učitelje razredne nastave sudjelovalo je 2.400 učitelja. Prema podacima u *tablici 8.* tijekom školske godine 2008./2009., Agencija za odgoj i obrazovanje održala je 947 stručnih skupova za sve odgojitelje, učitelje, nastavnike, ravnatelje i stručne suradnike u predškolskim, osnovnoškolskim i srednjoškolskim ustanovama Republike Hrvatske.

Tablica 8. Stručna usavršavanja u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje te broj sudionika u sustavu odgoja i obrazovanja

<i>Rb</i>	<i>Sudionici</i>	<i>Broj sudionika</i>	<i>Broj stručnih skupova</i>
1.	Odgojitelji	2.796	51
2.	Razredna nastava	6.896	105
3.	Ravnatelji	2.356	28
4.	Stručni suradnici	3.223	67
5.	Odgojno-obrazovni radnici na stručnim skupovima vezanim uz odgoj i obrazovanje djece s teškoćama	4.406	128
6.	Ostali učitelji i nastavnici osnovne i srednje škole (predmetna nastava)	26.980	568
UKUPNO U RH		46.657	947

Izvor: Agencija za odgoj i obrazovanje

U stručna usavršavanja obvezno su uključeni svi učitelji i stručni suradnici pripravnici te ravnatelji dječjih vrtića i osnovnih škola u prvome mandatu.

Ministarstvo sustavno provodi osposobljavanje učitelja za rad na računalu te je certifikat ECDL-a, u razdoblju od 2005. do 2009. godine, dobilo 13.356 učitelja i stručnih suradnika. U *tablici 9.* prikazani su podaci o broju učitelja i stručnih suradnika osnovnih škola, koji su osposobljeni za rad na računalnu.

Tablica 9. Broj učitelja i stručnih suradnika osnovnih škola koji su dobili certifikat ECDL-a u razdoblju od 2005. do 2009. godine

Br.	Županija	Broj osoba koje su dobile certifikat po godinama					Ukupno
		2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	
1.	Zagrebačka	52	61	136	178	88	515
2.	Krapinsko-zagorska	35	90	166	171	107	569
3.	Sisačko-moslavačka	38	58	120	155	41	412
4.	Karlovačka	351	425	312	443	316	1.847
5.	Varaždinska	81	54	171	201	162	669
6.	Koprivničko-križevačka	0	137	116	108	79	440
7.	Bjelovarsko-bilogorska	18	20	90	97	98	323
8.	Primorsko-goranska	24	49	128	169	91	461
9.	Ličko-senjska	0	7	46	90	35	178
10.	Virovitičko-podravska	31	86	85	143	94	439
11.	Požeško-slavonska	143	137	275	321	284	1.160
12.	Brodsko-posavska	7	1	52	60	66	186
13.	Zadarska	84	226	202	254	167	933
14.	Osječko-baranjska	60	105	195	254	115	729
15.	Šibensko-kninska	156	238	316	495	333	1.538
16.	Vukovarsko-srijemska	14	7	31	26	12	90
17.	Splitsko-dalmatinska	68	48	151	244	141	652
18.	Istarska	33	53	60	96	55	297
19.	Dubrovačko-neretvanska	98	81	138	202	138	657
20.	Međimurska	57	68	135	119	105	484
21.	Grad Zagreb	0	79	231	249	218	777
UKUPNO		1.350	2.030	3.156	4.075	2.745	13.356

Izvor: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

Napredovanje učitelja i stručnih suradnika, članak 19. ($K_i = 0$)

Napredovanje učitelja i stručnih suradnika provodi se postupno u skladu s odredbama Standarda i drugim propisima. U osnovnim školama u školskoj godini 2008./2009. bilo je 1.051 učitelja i stručnih suradnika koji su promaknuti u zvanje mentora, a 200 učitelja i stručnih suradnika promaknuto je u zvanje savjetnika. Iz *tablice 10.* vidljivo je da se broj učitelja i stručnih suradnika koji su stekli pravo na napredovanje sustavno povećava od 2004. godine.

Tablica 10. Broj učitelja i stručnih suradnika promaknutih u zvanje mentora i savjetnika od 2004. do 2009. godine

Godina	Ukupno imenovanih	Od ukupnog broja imenovano mentora	Od ukupnog broja imenovano savjetnika
2004.	128	74	54
2005.	302	132	170
2006.	928	672	256
2007.	1.248	823	425
2008.	818	529	289
2009.	1.251	1.051	200
UKUPNO RH	4.675	3.281	1.394

Izvor: Agencija za odgoj i obrazovanje (2010.)

Osposobljavanje i usavršavanje ostalih radnika, članak 20. ($K_i = 1$)

Osposobljavanje i usavršavanje ostalih radnika (*tajnika, računovođa, domara, osoba zaduženih za zaštitu na radu i zaštitu od požara, radnika u školskoj kuhinji i ostalih*) provodi se u 721 (82,6%) osnovnoj školi i ovisi o godišnjem planu i programu osnovne škole te o financijskim sredstvima.

6. MJERILA ZA PROSTOR I OPREMU

Mjerila za prostor i opremu, članak 21. ($K_i = 0$)

Trenutačno je u primjeni Odluka od 23. siječnja 2007. godine o utvrđivanju povećanih normativa prostora, opreme i nastavnih pomagala u osnovnim školama Republike Hrvatske u razdoblju od 2007. do 2010. godine kojom je iznimno omogućena realizacija koeficijentata izvodljivosti pedagoških standarda u dijelu koji se odnosi na „mjerila za prostor i opremu u osnovnoj školi (članci od 21. do 26.) - za nove škole s koeficijentom izvodljivosti 0“.

Naime, navedenom odlukom u spomenutom razdoblju omogućeno je izdavanje suglasnosti i na idejne projekte izgradnje osnovnih škola koje su projektirane za rad u jednoj smjeni, što je osnovna namjera Standarda. Međutim, vođeni razlozima optimalne upotrebe javnog novca, pri izdavanju spomenutih suglasnosti Ministarstvo razmatra svaki pojedini zahtjev u odnosu na predvidiva demografska kretanja na upisnom području škole, te mogućnost efikasnije organizacije mreže škola u odnosu na raspoloživi školski prostor. Ako se ocijeni da je riječ o upisnom području na kojemu postoji padajući trend broja učenika ili je moguće efikasnije organizirati mrežu škola u odnosu na raspoloživi školski prostor, Ministarstvo ne izdaje suglasnost na idejne projekte, već se preferira opcijsko rješenje rada.

Što se tiče mjerila za prostor i opremu u osnovnoj školi za sve škole u Republici Hrvatskoj koeficijent izvodljivosti je „4“, a njihova realizacija ovisit će o financijskim mogućnostima Republike Hrvatske do 2022. godine.

U izvješćima su navedene konkretne potrebe škola. Naime, većina škola ističe problem nedostatka nastavnih sredstava i pomagala koje su im potrebne za provođenje nastave, zatim nedostatak prostora (športske dvorane, kuhinje, blagovaonice).

U školskoj godini 2008./2009. novoizgrađene su sljedeće osnovne škole: OŠ Sesevetska Sopnica, OŠ Sesevetska Sela, OŠ Špansko Oranice (Grad Zageb), OŠ Gradec (Zagrebačka županija), OŠ Nin (Zadarska županija), OŠ Kotoriba (Međimurska županija), OŠ Župa Dubrovačka (Dubrovačko-neretvanska županija). U svim novoizgrađenim školama mjerila su ispunjena u skladu s propisanim iako su navedene školske ustanove dobile odobrenje za izgradnju prije donošenja Državnoga pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja. U sklopu 4. prioriteta Projekta razvoja sustava odgoja i obrazovanja, kapitalnih ulaganja u osnove škole, u Splitsko-dalmatinskoj županiji tijekom 2008./2009. izvođeni su i završeni radovi prikazani u *tablici 11*.

Tablica 11. Kapitalna ulaganja u Splitsko-dalmatinskoj županiji

Škola	Radovi	Vrijednost i financiranje
OŠ Žrnovica, Split	5 učionica i kabineti	Ukupna vrijednost radova i opreme iznosi 2.885.976,18 kn od čega je iz udruženih sredstava SB i DP plaćeno 2.078.550,44 kn, a ostalo je podmirio Grad Split.
Osnovna glazbena škola gra Ivana Glibotića, Imotski	Rekonstruirana građevina bivše Ekonomske škole	Ukupna vrijednost radova i opreme iznosi 3.863.639,37 kn od čega je iz udruženih sredstava SB i DP plaćeno 2.078.550,44 kn, a ostalo je podmirila Splitsko-dalmatinska županija.
OŠ Mejaši, Split	7 učionica	Ukupna vrijednost radova i opreme iznosi 13.294.635,38 kn od čega je obveza udruženih sredstava SB i DP 9.378.676,16 kn, a ostalo je obveza Grada Splita

Škola	Radovi	Vrijednost i financiranje
OŠ Visoka, Split	8 učionica	Ukupna vrijednost radova iznosi 2.848.797,04 kn od čega je obveza udruženih sredstava SB i DP 1.994.157,93 kn, a ostalo je obveza Grada Splita.
OŠ Trilj	dograđeno i opremljeno 10 učionica te kabineti, zbornica i sanitarni čvorovi	Ukupna vrijednost radova iznosi 10.463.313,63 i u cjelini će biti podmirena iz udruženih sredstava SB i DP.
OŠ Kamešnica, Otok	dograđeno i opremanje 6 učionica, višenamjenska dvorana, 3 kabineta i sanitarni čvorovi	Vrijednost ulaganja: 7.000.000,00 kn
OŠ Sućidar, Split		Planirana vrijednost ulaganja: 4.000.000

Izvor: Upravni odjel Ureda državne uprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji

U Osječko-baranjskoj županiji u cilju ostvarenja odredaba Državnoga pedagoškog standarda osnivači osnovnih škola između ostaloga izgrađuju, dograđuju i rekonstruiraju školske objekte. Na projektnu dokumentaciju suglasnost izdaje Ministarstvo. Slijedom toga, u *tablici 12.* navedeni su izvedeni radovi u 2008. i 2009. godini te objekti u radu i oni koji su u planu - prema podacima Upravnog odjela u Osječko-baranjskoj županiji.

Tablica 12. Kapitalna ulaganja u Osječko-baranjskoj županiji

Škola	Radovi	Vrijednost i financiranje
OŠ Bratoljuba Klaića Bizovac PŠ Cret	2008. godine izgrađena je nova škola	2.322.534,67 kuna
OŠ Ladimirevci PŠ Ivanovci	2008. godine izgrađena je nova škola	3.431.440,10 kuna
OŠ Jagodnjak, Jagodnjak	2009. godine izgrađena je nova športska dvorana	3.681.838,65 kuna
OŠ Luke Botića, Viškovci	2009. godine izgrađena je nova športska dvorana	4.531.271,71 kuna
OŠ I. B. Slovaka Jelisavac	2009. godine izgrađena je nova športska dvorana	6.238.107,00 kuna
OŠ Đakovački Selci, Đakovački Selci	2009. godine izgrađena je nova škola	7.592.968,05 kuna
OŠ Zmajevac, Zmajevac	2009. godine izgrađena je nova športska dvorana	5.200.000,00 kuna
OŠ Petrujevci, Petrijevi	2008. godine izgrađena je nova športska dvorana	15.467.979,67 kuna
OŠ Gorjani, Gorjani	od 2009. do 2010. godine gradi se nova športska dvorana	3.200.000,00 kuna
OŠ „Matija Gubec“, Magadenovac PŠ Golinci	od 2009. do 2013. godine gradi se nova škola	3.500.000,00 kuna
OŠ Ante Starčevića Viljevo PŠ Podravska Moslavina	od 2009. do 2013. godine gradi se nova škola	4.000.000,00 kuna
OŠ kralja Tomislava Našice PŠ Velimirovac	od 2009. do 2013. godine gradi se nova škola	4.000.000,00 kuna
OŠ Drenje, Drenje	od 2009. do 2014. godine gradi se nova škola i športska dvorana	15.000.000,00 kuna
OŠ Ivana Kukuljevića Belišće PŠ Veliškovci	od 2009. do 2013. godine gradi se nova športska dvorana	5.000.000,00 kuna
OŠ M. P. Katančića Valpovo PŠ Šag	u 2009. godini gradi se nova škola	1.800.000,00 kuna
OŠ Matija Gubec Piškorevci	u 2009. godini planira se projektna dokumentacija za novu športsku dvoranu	
OŠ Popovac, Popovac	u 2009. godini planira se projektna dokumentacija za novu športsku dvoranu	
OŠ Hinka Juhna Podgorač	u 2009. godini planira se projektna dokumentacija za novu športsku dvoranu	
OŠ Miroslava Krležo Čepin	2009. godine planira se projektna dokumentacija za dogradnju i adaptaciju škole te gradnja škole od 2010. do 2013. godine	sredstvima Svjetske banke
OŠ „J. Kozarac“, Josipovac Punitovački	2009. godine uređuje se potkrovlje	
OŠ Antunovac, Antunovac	2009. godine dograđuje se dizalo za invalide	
OŠ Josipa Kozarca, Semeljci	2009. godine dograđuje se dizalo za invalide	
OŠ Kneževi Vinogradi, Kneževi Vinogradi	2009. godine dograđuje se dizalo za invalide	
OŠ M. P. Katančića, Valpovo	2009. godine dograđuje se dizalo za invalide	

Izvor: Osječko-baranjska županija

U 2008. godini Grad Rijeka je osigurao 1.200.000,00 kn decentraliziranih sredstava za opremanje učionica i školskih knjižnica s potrebnim namještajem, nastavnim pomagalicama i sredstvima, aparatima i ostalom opremom, kao i sredstvima namijenjenim za obogaćivanje knjižnog fonda u školskim knjižnicama sukladno čl. 25. Državnoga pedagoškog standarda osnovnim školama kojima je osnivač. Prijašnjih godina izdvajala su se i veća sredstva, stoga su sve škole opremljene alarmnim sustavom, školske kuhinje i blagovaonice gotovo u potpunosti prilagođene HACCA-u, svaka škola ima barem jedan informatički kabinet, kabineti za predmetnu nastavu su popunjeni potrebnim pomagalicama, mnoge kotlovnice su u potpunosti izmijenjene, stara drvena stolarija zamijenjena aluminijskom bravarijom, adaptirani su ili sanirani krovovi, međukatne konstrukcije, sanitarni čvorovi, podovi, uređene dvorane za tjelesnu i zdravstvenu kulturu, kupljeno je pet kombija za prijevoz djece s invaliditetom, uređeni defektološki kabineti.

Do kraja 2009. godine školama Grada Rijeke bilo je osigurano još dodatnih 1.200.000,00 kuna iz decentraliziranih sredstava za opremanje škola videonadzorom radi sigurnijeg boravka učenika u školi i školskom okruženju na temelju prethodno napravljene analize o potrebama, kao i opremanje ostalom potrebnom opremom prema Državnom pedagoškom standardu.

7. MJERILA ZA POSEBNE ODGOJNO-OBRAZOVNE POTREBE U OSNOVNOME ŠKOLSTVU

Škole s otežanim uvjetima rada, članak 28. (K_i = 0)

Škole s otežanim uvjetima rada su škole na otocima, u brdsko-planinskim i slabo prometno povezanim područjima te škole na područjima od posebne državne skrbi prve skupine.

Status otočne škole utvrđuje se na temelju *Zakona o otocima* (Narodne novine, 34/99, 32/02 i 33/06). Prema zakonu škole su svrstane u dvije skupine (skupina I.: nedovoljno razvijeni i nerazvijeni te mali i povremeno nastanjeni i nenastanjeni otoci; II. svi ostali razvijeni otoci i poluotok Pelješac).

Otočne škole nalaze se u šest županija (*vidjeti tablicu 13.*). Od ukupno 43 otočne matične škole, najviše ih je u Splitsko-dalmatinskoj županiji (15). U njima je nastavu pohađalo 7.276 učenika. Uz to je 79 otočnih područnih škola u kojima se tijekom 2008./2009. održavala nastava za 2.363 učenika. Najviše područnih otočnih škola (21) i učenika je u područnim otočnim školama Primorsko-goranske županije.

Broj učenika u navedenim školama ne mora ispunjavati mjerila utvrđena Standardom kojima se određuje broj učenika ili razrednih odjela te se u nekim školama održava nastava za jednog učenika (npr. Područna škola Premuda pri OŠ Zadarski otoci). Broj radnika u školama s otežanim uvjetima osigurava se, u pravilu, kao i u školama koje nastavu ostvaruju u redovitim uvjetima, a kada je to nužno, mjerila za utvrđivanje broja radnika mogu biti niža od propisanih za škole koje rade u redovitim uvjetima. U dijelu škola, zbog nemogućnosti zapošljavanja učitelja s odgovarajućom vrstom i razinom obrazovanja, zapošljavaju se, nakon provedenih natječaja, nestručne osobe na određeno vrijeme.

Tablica 13. Matične i područne škole sa statusom otočne škole u školskoj godini 2008./2009.

ŽUPANIJA	Matične škole		Područne škole	
	Broj škola	Broj učenika	Broj škola	Broj učenika
1. Primorsko-goranska	4	957	21	1.462
2. Ličko-senjska	1	289	5	60
3. Zadarska	5	1.403	16	285
4. Šibensko-kninska	3	740	6	50

ŽUPANIJA	Matične škole		Područne škole	
	Broj škola	Broj učenika	Broj škola	Broj učenika
5. Splitsko-dalmatinska	15	2.007	15	250
6. Dubrovačko-neretvanska	15	1.880	16	256
UKUPNO U RH	43	7.276	79	2.363

Izvor: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, eMatica

Status brdsko-planinske škole utvrđuje se na temelju *Zakona o brdsko-planinskim područjima* (Narodne novine, 12/02., 32/02., 117/03., 42/05., 90/05. i 80/08). Osnovne škole sa statusom brdsko-planinske škole nalaze se u 11 županija. U školskoj godini 2008./2009. nastava se ostvarivala u 48 matičnih osnovnih škola sa statusom brdsko-planinske škole u kojima je nastavu pohađalo 13.922 učenika te 103 područne škole s 3.390 učenika. Iz *tablice 14.* vidljivo je da je najviše matičnih škola sa statusom brdsko-planinske škole u Splitsko-dalmatinskoj županiji (16), te najviše učenika u matičnim i područnim školama (7.616).

Tablica 14. Osnovane škole sa statusom brdsko-planinske škole u školskoj godini 2008./2009.

ŽUPANIJA	Matične škole		Područne škole	
	Broj škola	Broj učenika	Broj škola	Broj učenika
1. Zagrebačka županija	1	512	2	192
2. Krapinsko-zagorska županija	4	1.103	9	328
3. Karlovačka županija	2	886	7	224
4. Varaždinska županija	4	1.033	2	59
5. Koprivničko-križevačka županija	1	136		
6. Primorsko-goranska županija	15	2.510	29	508
7. Ličko-senjska županija	2	471	4	109
8. Virovitičko-podravska županija	1	447	1	4
9. Požeško-slavonska županija	1	403	2	35
10. Splitsko-dalmatinska županija	16	6.065	38	1.551
11. Istarska županija	1	136	8	380
UKUPNO RH	48	13.922	102	3.390

Izvor: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, eMatica

Status škole na područjima od posebne državne skrbi utvrđuje se na temelju *Zakona o područjima od posebne državne skrbi* (Narodne novine, 86/08.). Prema zakonu, područja od posebne državne skrbi svrstana su u tri skupine. Prvoj skupini pripadaju tijekom Domovinskog rata okupirana područja gradova i općina koja se nalaze neposredno uz državnu granicu, a gradsko/općinsko središte nije od državne granice udaljeno više od 15 kilometara zračne linije i nema više od 5 000 stanovnika prema popisu pučanstva iz 1991. godine, kao i sva preostala tada okupirana područja gradova, općina i naselja hrvatskog Podunavlja. U drugoj skupini su područja gradova, općina i naselja koja su bila okupirana za vrijeme Domovinskog rata, a ne pripadaju u prvu skupinu. Trećoj skupini područja posebne državne skrbi pripadaju područja općina i gradova koja su ocijenjena kao dijelovi Republike Hrvatske koji zaostaju u razvoju prema tri kriterija razvijenosti: ekonomskom, strukturnom i demografskom.

Temeljem navedenih kriterija (izdvojenih općina, gradova i naselja) u područjima od posebne državne skrbi su 164 matične osnovne škole i 291 područna osnovna škola. U navedenim je školama 49.320 učenika.

Odgoj i obrazovanje učenika u umjetničkim programima, članak 29. (K_i = 1)

Odgoj i obrazovanje učenika u umjetničkim programima provodi se u 86 umjetničkih škola u Republici Hrvatskoj i u njih je uključeno 15.420 učenika, odnosno 4,2% učenika redovnih osnovnih škola. Broj učenika u razrednome odjelu i odgojno-obrazovnoj skupini određuje se prema specifičnostima izvođenja nastave i ostvaruje se u svim umjetničkim školama prema standardima. U dvije škole ostvaruje se glazbeni i plesni program, u šest samo plesni program, dok se u ostalim školama ostvaruje program za osnovnu glazbenu školu.

Od toga 55 umjetničkih škola djeluju kao samostalne škole ili pri pučkim otvorenim učilištima/centrima za kulturu (13), a 18 pri redovitim osnovnim školama. Od navedenih 86 umjetničkih škola, u 30 se ostvaruju i srednjoškolski program (vidjeti tablicu 15.).

Tablica 15. Odgoj i obrazovanje učenika u osnovnoškolskim umjetničkim programima u školskoj godini 2008./2009.

Br.	Županija	GLAZBENA			PLESNA		GLAZBEN O-PLESNA	UK	Broj učenika
		Samostalna	pri OŠ	Privatna	Samostalna	pri OŠ			
1.	Zagrebačka	4					1	5	951
2.	Krapinsko-zagorska	1	2	1				4	217
3.	Sisačko-moslavačka	3						3	505
4.	Karlovačka	1						1	350
5.	Varaždinska	4						4	584
6.	Koprivničko-križevačka	2						2	479
7.	Bjelovarsko-bilogorska	2						2	496
8.	Primorsko-goranska	4	3	2		1		10	670
9.	Ličko-senjska		2					2	123
10.	Virovitičko-podravska	2						2	557
11.	Požeško-slavonska	2						2	338
12.	Brodsko-posavska	2						2	336
13.	Zadarska	3						3	441
14.	Osječko-baranjska	3	3					6	711
15.	Šibensko-kninska	2						2	346
16.	Vukovarsko-srijemska	1	2			1		4	398
17.	Splitsko-dalmatinska	5		1				6	1.569
18.	Istarska	5	2					7	859
19.	Dubrovačko-neretvanska	1	4			1		6	1.074
20.	Međimurska						1	1	309
21.	Grad Zagreb	8		1	3			12	4.107
UKUPNO U RH		55	18	5	3	3	2	86	15.420

Odgoj i obrazovanje učenika na jeziku i pismu nacionalnih manjina, članak 30. (K_i = 0)

Odgoj i obrazovanje učenika na jeziku i pismu nacionalnih manjina ostvaruje se prema potrebama, odnosno u sredinama u kojima žive pripadnici nacionalnih manjina po A, B i C modelu (vidjeti tablicu 16.).

Broj učenika u razrednom odjelu u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina može se ustrojiti i s manjim brojem učenika.

Osnovnoškolski odgoj i obrazovanje pripadnika nacionalne manjine ostvaruje se u osnovnim školama s nastavom na jeziku i pismu kojim se služe učenici pripadnici nacionalne manjine pod uvjetima i na način propisanim programom nadležnog ministarstva o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Obrazovanje učenika pripadnika nacionalnih manjina provodi se na temelju triju modela organiziranja i provođenja nastave (u modelima A, B, C). U modelu A obrazuju se: talijanska nacionalna manjina, srpska nacionalna manjina, mađarska nacionalna manjina i češka nacionalna manjina. U modelu B obrazuje se mađarska nacionalna manjina. U modelu C obrazuju se: albanska nacionalna manjina, češka nacionalna manjina, mađarska nacionalna manjina, makedonska nacionalna manjina, austrijska/njemačka nacionalna manjina, rusinska nacionalna manjina, slovačka nacionalna manjina, slovenska nacionalna manjina, srpska nacionalna manjina i ukrajinska nacionalna manjina.

Osnovnoškolskim odgojem i obrazovanjem na jeziku i pismu nacionalnih manjina u 2008./2009. godini bilo je u svim modelima obuhvaćeno ukupno 6.818 učenika u 110 osnovnih škola, u 574 razredna odjela/obrazovne skupine s kojima je radilo ukupno 732 učitelja/nastavnika, u svim modelima.

Modelom A bilo je obuhvaćeno ukupno 4.417 učenika na češkom, mađarskom, srpskom i talijanskom jeziku, u 41 osnovnoj školi, 315 razrednih odjela s 658 učitelja.

Modelom B bilo je obuhvaćeno 14 učenika u jednoj OŠ.

Modelom C bilo je obuhvaćeno 27 učenika na albanskom jeziku, 404 učenika na češkom, 753 na mađarskom, 41 na makedonskom, 51 na njemačkom, 72 na rusinskom, 526 na slovačkom, 6 na slovenskom, 496 na srpskom i 11 na ukrajinskom jeziku. Ukupno je nastavom u modelu C bilo obuhvaćeno 2.387 učenika/ca.

U 2009. godini Ministarstvo je odobrilo ustroj nastave učenja (njegovanja) jezika i kulture nacionalnih manjina (po modelu C) i to: albanskog jezika (OŠ dr. Ivan Merz, Zagreb), srpskog jezika (OŠ Domovinske zahvalnosti, Knin), češkog jezika (SŠ Bartola Kašića, Grubišno polje), makedonskog jezika (OŠ Skalice, Split) i slovenskog jezika (OŠ Pećine, Rijeka).

Napomena: Sukladno članku 4. Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina, razredni odjeli odnosno obrazovne skupine ustrojavaju se i za manji broj učenika od broja učenika propisanog za ustrojavanje razrednog odjela i obrazovne skupine s nastavom na hrvatskom jeziku i pismu što je vidljivo u modelima B i C (kod Albanaca, Makedonaca, Mađara, Ukrajinaca...).

Tablica 16. Broj učenika u osnovnoškolskom obrazovanju (model A, B i C) u školskoj godini 2008./2009.

Nacionalne manjine	MODEL C				MODEL A				MODEL B			
	Broj učenika	Broj OŠ	Broj skupina	Broj učitelja	Broj učenika	Broj OŠ	Broj skupina	Broj učitelja	Broj učenika	Broj OŠ	Broj skupina	Broj učitelja
Albanci	27	2	2	2								
Česi	404	16	49	13	328	3	18	35				
Mađari	753	15	96	11	233	4	30	61	14	1	1	2
Makedonci	41	4	9	4								
Nijemci i Austrijanci	51	1	6	4								
Rusini	72	2	9	3								
Slovaci	526	11	38	7								
Slovenci	6	1	1	1								
Srbi	496	20	45	25	2.367	17	168	283				
Ukrajinci	11	2	3	2								
Talijani					1.489	17	99	279				
UKUPNO	2.387	74	258	72	4.417	41	315	658	14	1	1	2
UKUPNO A, B, C	6.818	110	574	732								

Obrazovanje darovitih, članak 32. (K_i = 0)

U svim županijama Republike Hrvatske provode se programi za darovite učenike na dodatnoj nastavi i izvannastavnim aktivnostima, a dodatno gradovi i županije financiraju i posebne programe za darovite učenike. Programi za darovite ili potencijalno darovite učenike ostvaruju se u 59,3% škola u kojima za to postoji potreba.

Škole su obvezne tijekom godine identificirati darovite učenike, raditi s njima po posebnome programu, pratiti njihov napredak i o tome sastaviti izvješće na temelju prosudbe školskoga stručnog tima.

Tako je Osječko-baranjska županija u svom proračunu osigurala sredstva za rad s darovitim učenicima za 65 osnovnih škola. S darovitim učenicima, koji su identificirani na natjecanjima ili ciljanim testovima, u Rijeci se provode izvannastavne aktivnosti pod nazivom E-matematička učionica, a program uz učitelje provode i matematičari s fakulteta. U Rijeci se provodi i program LIADO (likovno istraživački atelijer darovitih učenika) u koji su uključeni učenici od V. do VIII. razreda s ciljem razvijanja kreativnosti i pozitivnog utjecaja te se u ostalom dijelu Primorsko-goranske županije financiraju programi za darovite učenike (Program poticanja kreativnog rada za učenike osnovnih škola). U Virovitičkoj županiji za darovite učenike provodi se program Bistrić, a u Karlovačkoj županiji u Osnovnoj školi Grabrik projekt „Razvoj osobnosti i poticanje kreativnog mišljenja potencijalno darovitih učenika“. U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji izvršena je identifikacija darovitih učenika u četirima osnovnim školama te su napravljeni programi za njihov rad, kao i u Varaždinskoj županiji i u 14 osnovnih škola Zadarske županije. Rad s darovitim učenicima ostvaruje se i u osnovnim školama Grada Zagreba, a uz učitelje u program su uključeni i stručni suradnici te vanjski stručnjaci. Posebni programi za darovite učenike ostvaruju i u 23 osnovne škole, a u ostalim su školama daroviti učenici uključeni u dodatnu nastavu ili izvannastavne aktivnosti.

Kako bi se darovitim učenicima osiguralo što kvalitetnije obrazovanje, Ministarstvo osigurava sredstva za projekte namijenjene darovitim učenicima: Malu glagoljsku akademiju “Juri Žakan“ Roč, Školu stvaralaštva “Novigradsko proljeće“, Govorničku školu, Međunarodni dječji festival u Šibeniku, Hrvatski dječji festival Zagreb.

Uz navedeno, Ministarstvo je financiralo projekte udruga za rad s darovitim učenicima na koje se imaju mogućnosti prijaviti druge koje provode programe za rad s darovitima.

Odgoj i obrazovanje učenika s teškoćama, članak 33. (K_i = 0)

Učenici s teškoćama koji imaju rješenje o primjerenom obliku školovanja uključuju se u osnovnu školu i rade po prilagođenom programu ili redovitom programu uz primjenu individualiziranih postupaka prema predviđenim standardima u svim školama u kojima za to postoji potreba.

Odgoj i obrazovanje učenika u zdravstvenoj ustanovi i nastava u kući, članak 44. (K_i = 0)

Za učenike oboljele od kroničnih bolesti ili u stanju koje zahtijeva boravak ili smještaj u zdravstvenu ustanovu organizira se osnovno školovanje prema redovitim ili posebnim uvjetima.

Odgojno-obrazovni rad s takvim učenikom provodi ustanova u kojoj je učenik smješten ili najbliža osnovna škola. Bolnički odjeli ustrojeni su u bolnicama grada Zagreba, Varaždina, Crikvenice, Rijeke, Splita i Pule. Broj učenika tijekom godine ostvaruje se u skladu s potrebama te su podaci u *tablici 6.* rađeni prema prosjeku koji su iskazale škole koje ostvaruju rad s učenicima smještenim u zdravstvenoj ustanovi.

Nastava u kući ostvaruje se sukladno potrebama u svim osnovnim školama na temelju odobrenja Ministarstva koje je prikazano u *tablici 17*. U školskoj godini 2008./2009. nastava u kući odobrena je za 113 učenika u 96 osnovnih škola u Republici Hrvatskoj po županijama.

Tablica 17. Nastava u kući

	ŽUPANIJA	BROJ UČENIKA	BROJ ŠKOLA
1.	Zagrebačka	6	5
2.	Krapinsko-zagorska	2	2
3.	Sisačko-moslavačka	3	3
4.	Karlovačka	6	3
5.	Varaždinska	5	5
6.	Koprivničko-križevačka	4	4
7.	Bjelovarsko-bilogorska	0	0
8.	Primorsko-goranska	6	5
9.	Ličko-senjska	0	0
10.	Virovitičko-podravska	3	3
11.	Požeško-slavonska	2	2
12.	Brodsko-posavska	3	2
13.	Zadarska	5	4
14.	Osječko-baranjska	4	3
15.	Šibensko-kninska	1	1
16.	Vukovarsko-srijemska	4	3
17.	Splitsko-dalmatinska	15	14
18.	Istarska	3	2
19.	Dubrovačko-neretvanska	6	4
20.	Međimurska	5	5
21.	Grad Zagreb	30	26
UKUPNO U RH		113	96

Izvor: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

8. MJERILA UČENIČKOG STANDARDA

Prijevoz učenika, članak 36. (K_i = 0)

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave snose troškove prijevoza za učenike koji se školuju po redovitom programu. U svim gradovima i županijama navedena mjera ostvarena je u skladu sa Standardom.

U *tablici 18.* su podaci o prijevozu učenika s teškoćama u razvoju (2.616 učenika u 2008./2009.) kao i njihovih pratitelja (357), za koje je Ministarstvo osiguralo sredstva iz državnog proračuna.

Tablica 18. Prijevoz učenika s posebnim potrebama

Br.	Županija	Broj škola	Broj učenika u prijevozu	Broj pratitelja u prijevozu	Ukupno
1.	Zagrebačka	18	56	23	79
2.	Krapinsko-zagorska	19	57	11	68
3.	Sisačko-moslavačka	11	84	46	130
4.	Karlovačka	3	47	46	93
5.	Varaždinska	14	55	50	105
6.	Koprivničko-križevačka	6	122	39	161
7.	Bjelovarsko-bilogorska	4	48	2	50

Br.	Županija	Broj škola	Broj učenika u prijevozu	Broj pratitelja u prijevozu	Ukupno
8.	Primorsko-goranska	55	478	103	581
9.	Ličko-senjska	5	13	12	25
10.	Virovitičko-podravska	2	57	44	101
11.	Požeško-slavonska	6	21	2	23
12.	Brodsko-posavska	11	126	4	130
13.	Zadarska	5	68	3	71
14.	Osječko-baranjska	18	113	26	139
15.	Šibensko-kninska	10	25	7	32
16.	Vukovarsko-srijemska	25	50	5	55
17.	Splitsko-dalmatinska	50	45	18	63
18.	Istarska	15	95	18	113
19.	Dubrovačko-neretvanska	11	32	15	47
20.	Međimurska	17	163	14	177
21.	Grad Zagreb	20	609	218	827
UKUPNO U RH		325	2.616	357	2.973

Izvor: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (2010.)

Prehrana učenika, članak 38. ($K_i = 0$)

Prehrana za učenike je organizirana u 737 (84,62%) osnovnih škola pripremom hrane u školi ili dobavom izvan škole (hrana se u škole dovozi u Zadarskoj županiji, Splitsko-dalmatinskoj). Škole su u izvješćima navele problem uređenja školskih kuhinja ili nedostatak blagovaonica (Zagrebačka županija, Sisačko-moslavačka županija, Karlovačka, Zadarska, Splitsko-dalmatinska županija, Dubrovačko-neretvanska) te u nekim školama nema uvjeta za provođenje navedene mjere što je vidljivo iz *tablice 19*.

Tablica 19. Prehrana učenika u osnovnim školama

	Županija	Ukupan broj škola	Škole u kojima je organizirana prehrana	
			Broj škola	% škola
1.	Zagrebačka	46	45	97,83
2.	Krapinsko-zagorska	32	31	96,88
3.	Sisačko-moslavačka	35	32	91,43
4.	Karlovačka	29	29	100
5.	Varaždinska	41	41	100
6.	Koprivničko-križevačka	25	24	96,00
7.	Bjelovarsko-bilogorska	26	26	100
8.	Primorsko-goranska	58	58	100
9.	Ličko-senjska	15	11	73,33
10.	Virovitičko-podravska	17	17	100
11.	Požeško-slavonska	14	14	100
12.	Brodsko-posavska	33	32	96,97
13.	Zadarska	37	19	51,35
14.	Osječko-baranjska	70	68	97,14
15.	Šibensko-kninska	22	19	86,36
16.	Vukovarsko-srijemska	54	43	79,63
17.	Splitsko-dalmatinska	93	31	33,33

	Županija	Ukupan broj škola	Škole u kojima je organizirana prehrana	
			Broj škola	% škola
18.	Istarska	48	48	100
19.	Dubrovačko-neretvanska	31	4	12,90
20.	Međimurska	31	31	100
21.	Grad Zagreb	114	114	100
UKUPNO U RH		871	737	84,62

Udžbenici, članak 39. ($K_i = 0$)

Udžbenici su u školskoj godini 2008./2009. bili su besplatni za sve učenike.

Poduka plivanja i vožnje biciklom, članak 40. ($K_i = 0$)

Sukladno podacima prikupljenim od osnivača školskih ustanova, poduka plivanja ostvaruje se prema mogućnostima škole i to na način da gradovi koji imaju bazene provode školu plivanja na gradskim bazenima, a druge škole organiziraju školu plivanja tijekom provedbe programa škole u prirodi ili nastave izvan učionice (višednevne ekskurzije).

Poduka vožnje biciklom provodila se u sklopu nastave tehničke kulture u petom razredu osnovne škole u skladu s Nastavnim planom i programom za osnovnu školu. Uz propisanu nastavnu temu koja se ostvaruje u svim osnovnim školama Republike Hrvatske, moguće je ostvariti i izbornu temu pod nazivom „Vožnja biciklom“. U školama se provodi i izvannastavna aktivnost prometne kulture te je prema neslužbenim podacima HAK-a u 2009. godini ispit položilo 5.500 učenika petoga razreda.

Prema zaprimljenim izvješćima osnivača, u svim redovitim osnovnim školama Osječko-baranjske (70) i Bjelovarsko-bilogorske županije (26) provodi se vožnja biciklom na školskim igralištima, od čega devet redovitih škola Bjelovarsko-bilogorske županije ima poligone za vožnju.

U tablici 20. prikazani su podaci koje su dostavili osnivači osnovnoškolskih ustanova. Budući da su neke županije umjesto brojčanih podataka dostavile pismeno obrazloženje, podaci su obrađeni prema dostavljenim podacima.

Primorsko-goranska županija sufinancirala je program za osposobljavanje i natjecanje u vožnji bicikla „Sigurno u prometu“. Grad Rijeka svim zainteresiranim učenicima omogućio je poduku vožnje biciklom i polaganje ispita za uključivanje u promet u „Domu mladih“ Rijeka.

Prema podacima Grada Zagreba, osnovne škole koje imaju organizirane školske prometne jedinice obavljaju poduku za vožnju biciklom te polaganje praktičnog dijela ispita uz nazočnost djelatnika Odjela za sigurnost cestovnog prometa i HAK-a, sudjeluju u natjecanjima, ali učenici ne dobivaju odgovarajuću dozvolu.

Poduka plivanja iz dostavljenih podataka ostvaruje se u 80% osnovnih škola.

Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo Grada Rijeke u suradnji s Plivačkim klubom „Primorje - Croatia osiguranje“ pokrenuo je zajednički pilot-projekt „Rijeka pliva“. Riječ je o kvalitetnom i zanimljivom projektu čijom se provedbom prepoznatljivo promovira važnost športske rekreacije među školarcima. Učenjem plivanja svim učenicima drugih razreda, koji su uključeni u ovaj projekt, osiguravaju usvajanje za život važno motoričko znanje i razvijanje cjelokupnoga antropološkog statusa (morfološke značajke, motoričke i funkcionalne sposobnosti, konativne osobine i kognitivne sposobnosti). Grad Rijeka snosi sve troškove (treneri, pratnja, materijalni troškovi), a prijevoz učenika sponzorira KD Autotrolej. Školske godine 2008./2009. projekt „Rijeka pliva“ financiran je u ukupnom iznosu od 395.000,00 kn. U projektu je sudjelovao 1.080 učenika iz 49 drugih razreda, odnosno 23 osnovne škole s područja Grada Rijeke.

Primorsko-goranska županija provodi program poduke učenika neplivača u Gorskom kotaru u bazenu OŠ Ivana Gorana Kovačića u Delnicama, a planira se proširenje programa poduke učenika neplivača na osnovne škole riječkoga prstena.

Poduka plivanja u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji ostvaruje se prema mogućnostima škole. Gradovi koji imaju bazene (Bjelovar, Daruvar i Garešnica) organiziraju školu plivanja u skladu s mogućnostima.

U Gradu Zagrebu poduka plivanja se provodila skladno utvrđenom i to na bazenima Zagrebačkog holdinga d.o.o. i ostalim bazenima koji osiguravaju učitelje trenere.

Tablica 20. Poduka plivanja i vožnje biciklom

Br.	ŽUPANIJA	ŠKOLE (broj)		PODUKA VOŽNJE BICIKLA			PODUKA PLIVANJA		
		Ukupan broj škola	Broj škola koje su upisale podatke	Broj škola koje provode program	% škola koje su upisale podatke	% škola u županiji	Broj škola koje provode program	% škola koje su upisale podatke	% škola u županiji
1.	Zagrebačka	46	44	23	52,27	95,65	32	72,73	69,57
2.	Krapinsko-zagorska	32	35	18	51,43	109,38	17	48,57	53,13
3.	Sisačko-moslavačka	35	10	5	50	28,57	9	90	25,71
4.	Karlovačka	29	28	17	60,71	96,55	8	28,57	27,59
5.	Varaždinska	41	41	41	100	100	41	100	100
6.	Koprivničko-križevačka	25	8	7	87,5	32	1	12,5	4
7.	Bjelovarsko-bilogorska	26	26	9	34,62	100			
8.	Primorsko-goranska	58	29	29	100	50,00			
9.	Ličko-senjska	15	15	6	40	100	2	13,33	13,33
10.	Virovitičko-podravska	17	17	9	52,94	100	4	23,53	23,53
11.	Požeško-slavonska	14	15	3	20	107,14			
12.	Brodsko-posavska	33	33	33	100	100	33	100	100
13.	Zadarska	37	22	7	31,82	59,46	8	36,36	21,62
14.	Osječko-baranjska	70	69	69	100	98,57	69	100	98,57
15.	Šibensko-kninska	22	9	1	11,11	40,91	1	11,11	4,55
16.	Vukovarsko-srijemska	54	7	7	100	12,96	7	100	12,96
17.	Splitsko-dalmatinska	93	84	21	25	90,32	23	27,38	24,73
18.	Istarska	48							
19.	Dubrovačko-neretvanska	31	25	10	40	80,65	6	24,00	19,35
20.	Međimurska	31	30	7	23,33	96,77	5	16,67	16,13
21.	Grad Zagreb	114							
UKUPNO U RH		871	547	322	58,87	62,80	266	82,61	30,54

Škola otvorena učenicima tijekom odmora, članak 43. ($K_i = 0$)

Tijekom posljednje dvije godine sve je više osnovnih škola koje su otvorene u vrijeme učeničkih praznika (ljetni i zimski praznici) u kojima se za vrijeme učeničkog odmora organiziraju aktivnosti za učenike. Sukladno podacima prikupljenima od osnivača školskih ustanova, tijekom učeničkih praznika u 2008./2009. školskoj godini 464 (53,27%) osnovnih škola organiziralo je aktivnosti za učenike.

9. MJERILA ZA ŠKOLU VJEŽBAONICU I ZA ŠKOLU U KOJOJ SE PROVODE ISTRAŽIVANJA

Vježbaonice, članak 44. ($K_i = 0$)

Vježbaonicama su imenovane osnovne škole u kojima se ostvaruje praktično osposobljavanje studenata visokog učilišta za obrazovanje učitelja/nastavnika, a koje imaju materijalne i kadrovske uvjete te opremu (vidjeti tablicu 21.).

U školskoj godini 2008./2009. većina je osnovnih škola – vježbaonica u gradu Zagrebu, Osijeku, Splitu, Rijeci, Varaždinu, Čakovcu, tj. u gradovima u kojima su sveučilišta na kojima se obrazuju budući učitelji/nastavnici, ali i u manjim sredinama koje ispunjavaju uvjete (npr. Novalja, Brinje, Magdalenovac). Vježbaonicama je imenovano 98 (11,25%) osnovnih škola u Republici Hrvatskoj. Ističemo da se u 35 (4%) osnovnih škola polažu stručni ispiti za učitelje i nastavnike/pripravnike.

Uz redovite škole i škole za djecu s teškoćama vježbaonicama je imenovano i šest (7%) glazbenih škola (jedna u Splitu i pet u Zagrebu).

Tablica 21. Osnovnoškolske ustanove proglašene vježbaonicama

Br.	Županije	Škole vježbaonice		Ukupno	
		za studente	za polaganje stručnih ispita	Broj	%
1.	Zagrebačka	3		3	6,52
2.	Krapinsko-zagorska	4		4	12,50
3.	Sisačko-moslavačka	3		3	8,57
4.	Karlovačka	4		4	13,79
5.	Varaždinska	8		8	19,51
6.	Koprivničko-križevačka	1		1	4,00
7.	Bjelovarsko-bilogorska	0	1	1	3,70
8.	Primorsko-goranska	16	5	21	36,21
9.	Ličko-senjska	2		2	13,33
10.	Brodsko-posavska	2		2	6,06
11.	Zadarska	4	2	6	16,67
12.	Osječko-baranjska	0	11	11	15,94
13.	Šibensko-kninska	1		1	4,55
14.	Vukovarsko-srijemska	5		5	9,26
15.	Splitsko-dalmatinska		9	9	9,68
16.	Istarska	1		1	2,08
17.	Međimurska	6		6	20,00
18.	Grad Zagreb	38	7	45	39,47
Ukupno škola u RH		98	35	133	15,27

Izvor: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa i Agencija za odgoj i obrazovanje

Znanstvena i druga istraživanja u školi, članak 45. ($K_i = 0$)

U osnovnim školama mogu se provoditi znanstvena i druga istraživanja, pa se tako u pojedinim osnovnim školama provode istraživanja Učiteljskog fakulteta, Sveučilišta u Zagrebu, Sveučilišta u Rijeci, UNICEF-a i pojedinaca uz odobrenje Ministarstva, a u skladu s važećim propisima (vidjeti tablicu 22.).

Tablica 22. Odobrena istraživanja u osnovnoškolskim ustanovama

Br.	Istraživač	Naziv istraživanja	Škole	Županija	Napomena
1.	TIFLOLOŠKI MUZEJ, ZAGREB, Željka Bosnar Salihagić (odobreno 11. rujna 2008.)	<i>Relacije taktilne percepcije i funkcioniranja nekih čimbenika u djece oštećena vida.</i>	Osnovne škole Republike Hrvatske	Sve županije	Obuhvaćeni svi učenici oštećenoga vida polaznici redovitih osnovnih škola u Republici Hrvatskoj, od 1. do 5. razreda.
2.	PRAVNI FAKULTET, ZAGREB, Studijski centar socijalnog rada, (odobreno 29. listopada 2008.)	<i>Roditeljska uključenost u socijalnoj rekonstrukciji zajednice u poslijeratnim područjima</i>	Sve osnovne škole u Vukovaru (6 škola)	Vukovarsko-srijemska županija	Istraživanje se provodi u suradnji s Indiana University School of Social Work iz SAD-a, uz lokalnu suradnju PRONI – Centar za socijalno podučavanje iz Vukovara.
3.	EDITA MARETIĆ, SPLIT (odobreno 3. studenoga 2008.)	<i>Analiza školskog uspjeha djece cjelovitih obitelji u lokalnoj zajednici i djece smještene u institucijama socijalne skrbi</i>	Osnovne škole Republike Hrvatske	Sve županije	
4.	LJILJANA OGRIZOVIĆ, VUKOVAR (odobreno 12. prosinca 2008.)	<i>Rizična ponašanja i kvaliteta života viših razreda osnovnih škola Vukovarsko-srijemske županije</i>	Osnovne škole	Vukovarsko-srijemska županija	
5.	mr. sc. DAVOR MIKAS, SOLIN (odobreno 30. siječnja 2009.)	<i>Povezanost školskog uspjeha i socijalne kompetencije učenika u predadolescentnoj dobi.</i>	Osnovne škole (5 škola)	Splitsko-dalmatinska županija	
6.	INSTITUT DRUŠTVENIH ZNANOSTI IVO PILAR, ZAGREB (odobreno 17. veljače 2009.)	<i>Utjecaj obitelji na socijalnu kompetenciju u adolescenciji.</i>	Osnovne škole u Zagrebu, Osijeku i Varaždinu	Grad Zagreb, Osječko-baranjska županija, Varaždinska županija	Istraživanje u sklopu projekta <i>Određnice roditeljstva, obiteljski odnosi i psihosocijalna dobrobit djece.</i>
7.	CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA, ZAGREB (odobreno 18. veljače 2009.)	<i>Ljudska prava u osnovnim školama: teorija i praksa.</i>	Osnovne škole	Sve županije	
8.	DUBRAVKA MIKLEC, ZAGREB (odobreno 25. veljače 2009.)	<i>Odnos školskog ozračja, zadovoljstva poslom i sudjelovanje u odlučivanju učitelja osnovne škole</i>	Osnovne škole	Sve županije	
9.	PRAVNI FAKULTET, Studijski centar socijalnog rada, ZAGREB (odobreno 19. ožujka 2009.)	<i>Uloga karakteristika adolescenata i roditeljskog ponašanja u predviđanju samootkrivanja roditeljima.</i>	Osnovne škole	Grad Zagreb, Zagrebačka županija	Istraživanje u sklopu znanstveno-istraživačkog projekta <i>Djeca, mladi, obitelj i socijalni razvoj Hrvatske</i>
10.	ŽELJKO RAČKI, Osijek (odobreno 8. travnja 2009.)	<i>Longitudinalno istraživanje razvoja kreativnosti osnovnoškolske djece.</i>	Osnovna škola Frana Krste Frankopana, Osijek	Osječko-baranjska županija	
11.	MIRJANA BORAS, ZAGREB (odobreno 6. srpnja 2009.)	<i>Primjena strategije postavljanja općih i osobnih ciljeva u nastavi prirode i društva</i>	Osnovne škole	Grad Zagreb	
12.	UČITELJSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU (odobreno 17. srpnja 2009.)	<i>Implementiranje pedagoških i didaktičkih elemenata poznatih pod imenom "projekti i pravci reforme pedagogije" u suvremenu hrvatsku osnovnu školu.</i>	Osnovne škole (5 škola)	Grad Zagreb, Međimurska županija, Bjelovarsko-bilogorska županija	Istraživanje u sklopu empirijskih istraživanja na znanstvenim projektima <i>Nove obrazovne tehnologije i cjeloživotno obrazovanje</i> , voditelja prof. dr. sc. Milana Matijevića i <i>Učenje otkrivanjem i istraživanjem u nastavi prirode i društva</i> , voditelja doc. dr. sc. Ivana Jurišića

Br.	Istraživač	Naziv istraživanja	Škole	Županija	Napomena
13.	FOND UJEDINJENIH NARODA ZA DJECU, URED ZA HRVATSKU, ZAGREB (odobreno 23. srpnja 2009.)	Istraživanje u povodu obilježavanja <i>Konvencije o pravima djeteta</i>	Osnovne škole	Sve županije	

Izvor: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

10. SUSTAV KVALITETE OSNOVNOG ŠKOLSTVA

Sustav kvalitete, članak 46. ($K_i = 0$)

Osnovnoškolske ustanove prate kvalitetu rada te provode samovrednovanje. Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja provodi vanjsko vrednovanje osnovnih škola. Tijekom školske godine 2007./2008. provedeno je vanjsko vrednovanje učenika IV. i VIII. razreda u osnovnim školama. Nacionalni centar informirao je o rezultatima sve škole i osnivače tijekom 2009. godine, a u srpnju 2009. godine objavljeni su i službeni rezultati vanjskog vrednovanja, na temelju kojih su škole bile dužne poduzeti mjere kako bi poboljšale kvalitetu odgojnog i obrazovnog rada.

Uz vanjsko vrednovanje započelo je i samovrednovanje škola. U tu su svrhu organizirana i stručna usavršavanja ravnatelja, učitelja i stručnih suradnika. Prema zaprimljenim izvješćima samovrednovanje se provodi u većini osnovnih škola s ciljem unapređenja kvalitete odgoja i obrazovanja.

ZAKLJUČAK – OSNOVNO OBRAZOVANJE

Analizom zaprimljenih izvješća evidentno je da se većina mjera Standarda, čiji je koeficijent izvodljivosti $K_i = 0$, ostvaruje u skladu s planiranim, ali je uočena i potreba izmjene nekih odredaba na način kako slijedi:

(1) Mjerila za ustroj mreža škola na područjima županija ($K_i = 0$)

Člankom 3. Standarda propisana su mjerila za mrežu škola. Rokovi za izradu prijedloga mreže propisani su u članku 161. i 162. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi. (Rok: godina dana od dana stupanja na snagu spomenutoga zakona.)

Ova mjerila nisu ispunjena iz razloga što osnivači nisu Ministarstvu dostavili prijedlog mreže škola premda su Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi to bili dužni učiniti.

Na temelju navedenoga, Ministarstvo je od osnivača, koji nisu izvršili tu svoju obvezu, zatražilo da prijedlog mreže dostave Ministarstvu do 30. lipnja 2010. godine.

(2) Mjerila za ustroj osnovne škole kao javne ustanove, za ustroj područne škole i za ustroj nastave u dislociranome objektu osnovne škole ($K_i = 0$)

Ova su mjerila ispunjena u svim županijama u skladu s propisanim odredbama.

(3) Mjerila za broj razrednih odjela u osnovnoj školi kao samostalnoj ustanovi ($K_i = 0$)

Ova se mjerila razlikuju u pojedinim županijama zbog nejednakoga broja djece.

Zbog kvalitetnijega ostvarivanja odgojno-obrazovnog rada kao i racionalizacije u sustavu, a u skladu s Programom gospodarskoga oporavka Vlade Republike Hrvatske, *Mjerila za broj razrednih odjela u osnovnoj školi kao samostalnoj ustanovi* propisana člankom 6. treba dodatno razraditi.

Naime, u navedenome je članku u stavku 3. propisano da optimalna škola u kojoj je optimalan broj učenika u razrednom odjelu (20), ima 320 učenika, odnosno s 20 razrednih odjela 400 učenika. Budući su u Republici Hrvatskoj 344 osnovne škole s manje od 300 učenika, potrebno je propisati mjerila za najmanji broj učenika u školi kao samostalnoj ustanovi uz iznimke za otočne, brdsko-planinske škole i škole u područjima od posebne državne skrbi, škole na jeziku i pismu nacionalnih manjina te škole kojima je osnivač pravna ili fizička osoba. Škole koje navedene uvjete ne ispunjavaju mogu se spojiti s drugom školom, odnosno postati područnim školama.

U stavku 5. istoga članka propisano je kako škola u kojoj se odgojno-obrazovni rad ostvaruje u dvije smjene može imati najviše 32 razredna odjela. U Republici Hrvatskoj je 17 osnovnih škola koje rade u tri smjene, odnosno 149 s više od 701 učenikom, a to znači da je uz optimalan broj učenika u razrednom odjelu (20), u navedenim školama više od 35 razrednih odjela. U skladu s navedenim, potrebno je propisati kako škole s više od 32 razredna odjela mogu raditi samo uz suglasnost ovog ministarstva kako bi se smanjio broj velikih škola. Optimalnoj veličini škole i smanjenju broja škola koje rade u tri smjene može pridonijeti i nova mreža škola, a ne samo izgradnja novih škola.

(4) Mjerila za broj učenika u razrednome odjelu i odgojno-obrazovnoj skupini ($K_i = 0$)

Ova su mjerila ostvarena u skladu s propisanim odredbama o redovitim, posebnim i umjetničkim školama.

No u članku 10. stavku 5. propisano je da u kombinirani razredni odjel od tri i četiri razreda ne mogu biti uključeni učenici s teškoćama. Budući da navedene kombinacije razrednog odjela imamo samo u malim područnim školama ili odjelima te je u njima najviše 12 učenika, napominjemo da je zbog socijalizacije djece bolje da zajedno s vršnjacima pohađaju nastavu. Temeljem navedenoga, te je stoga potrebno izmijeniti navedenu odredbu na način da u kombinirani razredni odjel od tri i četiri razreda može biti uključen jedan učenik s teškoćama ako je u razrednom odjelu do pet učenika.

(5) Mjerila za trajno profesionalno usavršavanje, napredovanje ravnatelja, učitelja i stručnih suradnika te mjerila za osposobljavanje i stručno usavršavanje ostalih radnika ($K_i = 0$)

Ova se mjerila u školama ostvaruju u skladu s propisanim odredbama, ali ubuduće za navedenu mjeru u državnome proračunu bit će potrebno planirati dodatna financijska sredstva.

(6) Mjerila za prostor i opremu u osnovnoj školi ($K_i = 0$)

Ova se mjerila primjenjuju u svim novoizgrađenim školama iako je izgradnja škola započela prije donošenja Standarda.

Tijekom proteklih nekoliko godina napravljen je velik pomak u izgradnji, rekonstrukciji i opremanju obrazovnih ustanova, no zbog novonastale financijske situacije nije realno očekivati takav opseg ulaganja i u narednim godinama. S tim u svezi, potrebno je, prije svega, privesti svrsi (pustiti u funkciju) već započete projekte spomenutih programa i time ulaganja učiniti maksimalno efikasnim.

(7) Mjerila za posebne odgojno-obrazovne potrebe u osnovnome školstvu ($K_i = 0$)

Ova se mjerila ostvaruju u skladu s propisanim odredbama.

(8) Mjerila učeničkog standarda ($K_i = 0$)

Ova se mjerila djelomično ostvaruju, a između županija postoje razlike.

Iz izvješća je vidljivo da osnivači škola u šest županija (Ličko-senjska, Zadarska, Šibensko-kninska, Vukovarsko-srijemska, Splitsko-dalmatinska i Dubrovačko-neretvanska) nisu osigurali prehranu za veći broj učenika jer u školama nedostaju školske kuhinje ili blagovaonice čiji je koeficijent izvodljivosti $K_i = 4$. Na temelju navedenoga, potrebno je da se koeficijent prehrane učenika odgodi, uz pisani zahtjeva osnivača ovom ministarstvu te uz obvezu određivanja roka provedbe, odnosno najkasnije do kraja 2012. godine ($K_i = 2$).

Budući da se mjerila iz članka 40. *Poduka plivanja i vožnja biciklom*, čiji je koeficijent izvodljivosti $K_i = 0$ nisu ostvarila u cjelini, potrebno je da osnivači odmah svoj djeci osiguraju uvjete za poduku plivanja jer je to propisano Nastavnim planom i programom za osnovnu školu. Koeficijent provedbe vožnje biciklom potrebno je odgoditi ($K_i = 3$) jer u državnom proračunu nisu predviđena potrebna sredstva za provedbu navedene mjere (poligoni, plaćanje učitelja tehničke kulture).

(9) Mjerila za školu vježbaonicu i za školu u kojoj se provode istraživanja ($K_i = 0$)

Ova se mjerila ostvaruju u skladu s propisanim odredbama.

(10) Sustav kvalitete osnovnog školstva ($K_i = 0$)

Ova se mjerila ostvaruju u skladu s propisanim odredbama, odnosno uvođenjem samovrjednovanja, a posebice vanjskim vrednovanjem koje je proveo Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

ZAKLJUČAK – PROVEDBA DRŽAVNOG PEDAGOŠKOG STANDARDA

Na sjednici Vlade Republike Hrvatske, 6. svibnja 2010. godine, usvojen je Plan provedbenih aktivnosti Programa gospodarskog oporavka koji se dijelom mjera odnosi i na sustav obrazovanja i znanosti te racionalnije i efikasnije raspolaganje sredstvima namijenjenim obrazovanju.

Sukladno navedenom, potrebno je preispitati ostvarivost pojedinih koeficijenata, a da se ne naruši kvaliteta odgoja i obrazovanja. To se osobito odnosi na materijalna ulaganja u kapitalnu izgradnju te mjerila za opremu odgojno-obrazovnih ustanova.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa obvezalo se Planom provedbenih aktivnosti Programa gospodarskog oporavka da će Vladi Republike Hrvatske do kraja 2010. godine predložiti mrežu škola i programa što će pridonijeti efikasnijem planiranju kapitalnih projekta te racionalnijim korištenjem sredstava za opremanje odgojno-obrazovnih ustanova.